

УСПП опікується культурною спадщиною

За сприяння Українського союзу промисловців і підприємців представники Миколаївського земляцтва відвідали Національний заповідник „Батьківщина Тараса Шевченка”. Подібні заходи покликані підтримувати українську культурну спадщину, надавати нові життєдайні сили старим традиціям. Нагадаємо, УСПП не перший рік опікується проблемою збереження історичних пам'яток та розвитком української культурної спадщини в цілому. Союз підтримує реконструкцію заповідника „Софія Київська” та державного музею-заповідника «Битва за Київ у 1943 році» у с. Нові Петрівці.

У заповіднику

УСПП активно співпрацює з визначними музеями України

Нещодавно за сприяння промислово-підприємницької спільноти та віце-президента УСПП, народного депутата України Станіслава Довгого було проведено облаштування дороги, яка веде до меморіального музею-садиби геніальної майстрині малярства, народної художниці України Катерини Білокур. Проект коштував близько 700 тис. гривень. Тепер туристи без перешкод можуть дістатися культурної святині в селі Богданівка Яготинського району Київської області.

Донецьке регіональне відділення відкрило нові філії

Донецьке регіональне відділення Українського союзу промисловців і підприємців відкрило нові філії в Харцизьку, Маріуполі та Краматорську

Адреса	Телефон	Контактна особа
м. Харцизьк, вул. Жовтнева, 39	(062) 383-28-77	Виконавчий директор - Редько В'ячеслав Васильович
м. Маріуполь, вул. Енгельса, 60, офіс 219	(0629) 41-08-72	Виконавчий директор - Верченко Віктор Іванович
м. Краматорськ, вул. Соціалістична, 45, окремий комплекс „Краматорськ”	(06264) 5-00-03, 5-04-77	Виконавчий директор - Карпенко Валерій Іванович

Організатор фестивалю Дмитро Кисельов та президент УСПП Анатолій Кінах

УСПП третій рік поспіль є офіційним партнером фестивалю „Джаз Коктебель”. Емоційність, динамізм джазу, можливість імпровізувати імпонують сучасним промисловцям і підприємцям, асоціюються з бурхливим плином їхньої діяльності.

Цього року фестиваль проходить з 14 по 17 вересня.

Колонка редактора

Нам вдасться змінити світ на краще!

Журналіст з досить відомого вітчизняного економічного видання, зазвичай критично налаштований, поділився своїм авторитетним спостереженням і на запитання: «Чим же УСПП виокремлюється з-поміж інших?» - подумавши, відповів: „А він має своє обличчя». І це - правда. Численність і розгалуженість структур-справа потрібна, але досяжна і не завжди першорядна, а от притаманне йому яскраве обличчя, як глибина особистості, справляє враження перш за все. Через що діяльність Союзу виявляється нині затребуваною? Таких причин я нарахувала чотири.

Перше. УСПП здатний продукувати такі події, яких потребує підприємницьке середовище. УСПП їх не вигадує, а бере з самого виру економічного життя. Так, Ятинська конференція на початку літа запропонувала звірити годинники науки і практики та переконала ділову громаду, що вона правильно думає і діє. Позачерговий XI з'їзд УСПП у липні ще раз продемонстрував суспільству, що на фоні марнослів'я і безрезультативності гучних політичних декларацій «ще не вмерли» тверезість підходів та чесний пошук ефективних рішень з боку ділової спільноти. Упродовж трьох попередніх місяців відбулися і міжнародні бізнес-форуми, і семінари інвесторів, і плідні переговори з всесвітньо відомим банком. А ще кажуть, що влітку бізнес відпочиває!

Друге. УСПП завжди, попри свій громадський статус, не такий щоб аж надто наділений формами впливу на можновладців, намагається рішуче міняти правила гри на економічному полі. Від Союзу йде ініціатива руйнування підходів, збережених від радянської практики або народжених в бізнесі кланово-картельним правом. Депутатська група від Союзу працює в парламенті і добре знає, що і як треба робити далі. Делеговані у владу віце-президенти УСПП Андрій Дашкевич, Євген Сухін та Людмила Денисюк мають яскраве професійне обличчя і привносять в економіку і регіону, і цілої країни свіжий струмінь очікуваних змін. Традиційні круті столи, засідання комісій, виступи в ЗМІ продовжують і підтримують, наповнюючи їх новим змістом, добрі традиції впливу на формування громадської думки.

Третє. УСПП вдається до захисту кожного підприємця, який цього потребує. Не відмовляти нікому, допомогати всім, не розділяючи бізнес на свій і чужий - ось принцип роботи Союзу. Сьогодні УСПП очолив боротьбу з так званим рейдерством, за його ініціативи складено та направлено в Вищу Раду юстиції, Вищий господарський суд реєстр судів і суддів, помічених у негідних незаконних діях.

І четверте. Організація жива з середини, її активісти і апарат є єдиним творчим цілим, що розвивається і прискореними темпами рухається вперед, набираючи ходи. З власної ініціативи УСПП впроваджує систему управління якістю ISO 9001:2000, що ще раз засвідчує, що правові, економічні, інформаційні послуги Союзу відповідають міжнародним стандартам досконалості.

Якось президент УСПП Анатолій Кінах наголосив: „Нехай таких організацій, як УСПП, буде більше”. Якщо вони, попри сумний український досвід, навчатися конкурувати одна з одною за цими названими чотирма принципами, нам вдасться змінити світ на краще.

Людмила Жук

З М І С Т

XI позачерговий з'їзд УСПП

Сила бізнесу - в єдності	2
Доповідь президента УСПП Анатолія Кінаха	3
Виступ В. Геєця	6
Виступ Ю. Пахомова	7
Виступ В. Нікуліна	8
Виступ В. Кругова	9
Стаття О. Городецького	10
Стаття Ю. Майбороди	11
Коментар А. Гончарука	12
Постанова XI позачергового з'їзду УСПП	12

До Дня підприємця України

Майбутнє залежить від малого бізнесу	14
Підприємцтво – сталий поступ інтерв'ю А. Дашкевича	15
"Якщо не зараз, то коли?.." інтерв'ю Л. Денисюк	17
УСПП нагороджує кращих	18

Енергозбереження інтерв'ю Є. Сухіна	20
За принципом Ходжи Насреддина	22
Кримські роботодавці знайшли спільну мову з профспілками та урядом	23
Стартує проект „Курс справи”	23
Законодавчі ініціативи УСПП	24
УСПП звернувся до суду	26
Напрацьовуємо представницький досвід	28
Співпраця з МАН	29
Європейський вимір Союзу	30
Назріли зміни до статуту	31
УСПП опікується культурною спадщиною	32
УСПП активно співпрацює з визначними музеями України	32
Донецьке регіональне відділення відкрило нові філії	32

Прес-служба УСПП:
м. Київ, вул. Хрещатик, 34, кім. 321
Тел.: (044) 234-56-99; тел./факс: (044) 279-74-80
E-mail: zhurnalist@uspp.org.ua
merzha@uspp.org.ua

Редактор: Людмила Жук
Дизайн та верстка - Анатолій Ардатов
Наклад 6 500 екз.

Сила бізнесу – в єдності

7 липня УСПП провів свій позачерговий ХІ з'їзд. На ньому, стурбована негативними тенденціями в економіці та марною втратою часу, ділова еліта країни дала об'єктивну оцінку соціально-економічній ситуації, прорахувала ризики та запропонувала механізми виведення країни на шлях стабільного розвитку. З'їзд зібрав понад 5 тисяч делегатів та гостей, серед яких були экс-прем'єр-міністр України Юрій Єхануров, глава Секретаріату президента Олег Рибачук, новообраний спікер Верховної Ради Олександр Мороз, міський голова Києва Леонід Черновецький, народні депутати з усіх фракцій парламенту, інші громадські діячі та практики бізнесу. Урочистості додало місце проведення зібрання - національний палац „Україна”, в приміщенні якого відбуваються лише особливо значимі для життя країни події.

Свої вітання учасникам з'їзду надіслав Президент Віктор Ющенко, визнавши, що ділова еліта була і залишається активним учасником процесу реформування економіки. Він висловив переконання, що рішення з'їзду стануть вагомим доробком до розв'язання проблем, які стосуються інтеграції до світової економіки, зміцнення позицій вітчизняного товаровиробника на внутрішньому та зовнішньому ринках. Экс-прем'єр-міністр України Юрій Єхануров наголосив на тому, що в економіці створено істотний запас міцності, сформовано потенціал економічного зростання, але разом з тим відзначив наявні структурні дисбаланси. „Я думаю, що місією бізнесових, профспілкових об'єднань є налагодження дієвого соціального партнерства. І головним завданням тут є організація соціального контролю, забезпечення прозорості в господарській сфері, протидія втратам продукту, а не підтримка популізму і штучного протистояння”, - наголосив Юрій Єхануров.

Мер Києва Леонід Черновецький підкреслив постійно зростаючу міць промислово-підприємницької спільноти та пообіцяв свою підтримку у розвитку підприємництва в столиці. Голова ВРУ Олександр Мороз підтвердив готовність парламенту до співпраці з бізнесом та подякував учасникам зібрання за наполегливість та рішучість у відстоюванні національних інтересів.

Президент УСПП А.Кінах у своїй доповіді дав докладний аналіз стану справ в економіці та сформулював вимоги до політичних сил країни забезпечити необхідну для її розвитку стабільність. Він дав об'єктивну оцінку ролі громадських організацій у житті суспільства, наголосив на зростанні громадської значущості УСПП та сформулював завдання його подальшого розвитку.

Делегати з'їзду затвердили план подолання негативних економічних тенденцій в країні, зробивши ставку на інноваційну та інвестиційну модель, зміну практики споживання на стратегію розвитку. Пріоритетами діяльності УСПП на найближчі 2 роки визнано стимулювання експортного потенціалу держави, перегляд систем захисту внутрішнього ринку, сприяння впровадженню енергозберігаючих технологій, формування незалежної системи фінансово-кредитної підтримки розвитку малого та середнього бізнесу тощо.

Подаємо матеріали ХІ позачергового з'їзду УСПП.

Пріоритети діяльності УСПП

Доповідь президента УСПП Анатолія Кінаха на ХІ позачерговому з'їзді УСПП 7 липня 2006 року

Шановні друзі! В цей урочистий день дозволює висловити слова щирої вдячності великій кількості людей, які своєю працею створюють робочі місця, сплачують податки, забезпечують життєдіяльність держави. Хотів би нагадати деякі сторінки з історії нової незалежної України. В цьому залі - залі палацу „Україна” - відбувалося багато знакових подій: приведення до присяги президентів, різноманітні державні урочистості. На жаль, був період, коли тут збирали платників податків, влаштовувати їм „домашній арешт”, а потім направляли на навчання з цивільної оборони. Маю надію, що таких подій тут вже ніколи не буде.

З'їзд відбувається у надзвичайно відповідальний і визначальний час для подальшого як соціально-економічного, так і суспільно-політичного розвитку нашої держави. Ми увійшли в дуже серйозну смугу внутрішніх і зовнішніх ризиків. З 1 січня поточного року вступили в силу нові положення Конституції України, на жаль, їх чинність настає хаотично і безсистемно. Це створює дуже серйозні проблеми, передусім за умов відсутності закону про Кабінет Міністрів України, цілої низки законів, які регулюють відносини центральних і місцевих органів влади. Виникає безліч питань через те, що з жовтня 2005 року не працює Конституційний суд України, який є вищим арбітром щодо тлумачення Конституції нашої держави. Це призводить до розбалансованості всіх структур державної влади, спричиняє правовий нігілізм. А тому для забезпечення ефективного розвитку як держави, так і окремого підприємства чи компанії, нам треба прямо і чесно сказати, що крім системних проблем - бідності, недосконалості структури економіки, її низької конкурентоспроможності - ми маємо ще й проблеми недосконалості державного менеджменту, через це відповідну якість роботи, відсутність професіоналізму та почуття відповідальності тих, хто працює в структурах державної влади. І цю низку проблем потрібно розв'язувати терміново. Можна приймати дуже вагомні розумні закони, видавати укази, ухвалювати рішення уряду, але без професіоналів, сучасних державних менеджерів, які вміють працювати, позитивний результат буде недосяжним. І це завдання для всіх нас, незалежно від політичного кольору, адже йдеться про загальнонаціональні стратегічні інтереси.

Незважаючи на складну політичну ситуацію, істотні зміни світової кон'юнктури, нам таки вдалося зберегти позитивні темпи розвитку і в 2005 році, і першій половині 2006 року. Разом з тим сьогодні спостерігаються дуже негативні тенденції зниження конкурентоспроможності нашої продукції на фоні підвищення цін, в першу чергу, на енергоносії, ресурси, послуги природних монополій. До цього додалися невдалі кроки щодо темпів відкритості внутрішнього ринку України, які спричинили зростання негативного сальдо торгівлі товарами.

З іншого боку, це явище відображає системну проблему, яка, варто зауважити, створилася не за один рік і яку необхідно поглиблено вивчати. Не можна допускати подальшого зростання обсягів імпорту таких видів продукції, які можуть бути вироблені в Україні за умови високих стандартів якості. Звичайно ж, і за умов дотримання законів рівноправної конкуренції. Це незаперечні пріоритети, враховуючи, по-перше, що процес інтеграції України у європейський та світовий економічний простір незворотний, по-друге, що головна функція держави - захищати національні інтереси, створювати робочі місця на власній території.

Держава повинна мати потужну експортну політику, яка забезпечує концентровану політичну, дипломатичну, економічну

Анатолій Кінах, президент УСПП

Перегляд системи заходів із захисту внутрішнього ринку та забезпечення закріплення на ньому національного виробника з урахуванням вимог СОТ

Формування незалежної системи фінансово-кредитної підтримки розвитку малого та середнього бізнесу

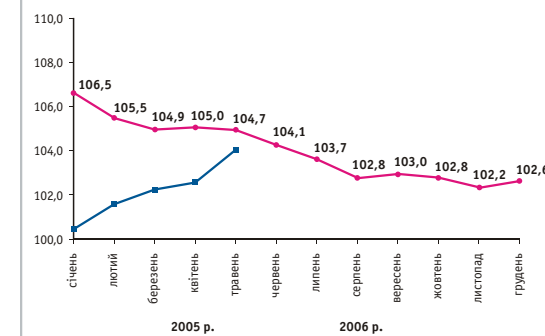
Сприяння впровадженню енергозберігаючих технологій

Формування інноваційної моделі економічного зростання, яка повинна забезпечити пріоритетний розвиток високо-технологічних галузей

Вдосконалення податкового законодавства

Приріст реального валового внутрішнього продукту (ВВП) у січні-червні 2006 р. порівняно з відповідним періодом попереднього року становив 5,0%.

Зміни реального ВВП
(наростаючим підсумком у % до відповідного періоду попереднього року)

■
■
Україна вже підписала 39 двосторонніх протоколів щодо вступу до СОТ. Завершено переговори та готуються до підписання двосторонніх протоколів з КНР та Колумбією. Отримані офіційні підтвердження від Марокко та Румунії про прийнятність українських тарифних зобов'язань та позиції з доступу до ринку послуг. З 8-ма країнами переговори тривають. Україна розраховує вступити до СОТ до кінця 2006 року на прийнятних умовах.

підтримку українських експортерів. Необхідно вийти на конструктивний діалог влади і бізнесу щодо вступу до СОТ. Це вимагає значного вдосконалення всіх складових, починаючи з грошово-кредитної системи, страхування експорту, доступу до середньострокових і довгострокових кредитів, збільшення в структурі експорту науково-технічної, інтелектуальної продукції. Шкода, що країна з таким експортним потенціалом до сьогодні не має відповідної державної інституції, що опікувалася б зовнішньою та внутрішньою торгівлею. Це питання потребує свого вирішення, і ми готові надати конкретні пропозиції.

Ще один блок проблем, які відчутно впливають на розвиток української економіки, це динаміка зростання цін на енергоносії. Такий процес триватиме і далі. Ми не повинні лише пасивно оцінювати ситуацію, потрібно формувати потужну політику протидії зниженню конкурентоспроможності нашої економіки, рівня життя громадян. Проте ми й досі не вийшли на параметри конкретних рішень, які б давали можливість більш ефективно впливати на стан енергозбереження, енергоефективності, в тому числі модернізації, технічного, технологічного оновлення нашої економіки, адже всі ці питання нерозривно взаємопов'язані.

Відповідно до указу Президента і рішення уряду в країні створено Національне агентство з питань ефективності використання енергоресурсів, яке очолює віце-президент УСПП Євген Сухін. Значимо, що Україна - енергодостатня держава, і коли йдеться про енергобезпеку держави, то треба мати на увазі не лише диверсифікацію джерел постачання, а понад усе - максимально можливе використання власних енергоресурсів. На розв'язання цієї проблеми повинні бути спрямовані наші зусилля.

Я впевнений, що всі розуміють, наскільки це принципове завдання для розвитку вітчизняної економіки. Україну мають розглядати як невід'ємну частину енергетичної безпеки Європи і світу. Ми будемо робити все, щоб в стислі терміни оздоровити наші відносини з партнерами в Російській Федерації, вийти на підписання міжурядового протоколу щодо газу, транспортування і транзиту нафти.

Разом з тим необхідно приймати рішення про створення умов для переробки нафти на території України, бо, на жаль, сьогодні і тут переважає тенденція підтримки імпортерів. А це глухий кут. Маючи потужності мінімум у 40 млн. тонн, ми переробляємо вже менше 20 млн. на рік. Потрібно створювати стимули для техніко-технологічного оновлення нафтопереробки в Україні в контексті глибини переробки і якості нафтопродуктів.

Настав час, коли потрібно дуже серйозно розглянути ситуацію, пов'язану зі станом основних фондів, заохоченням реінвестувати прибуток підприємств в їх модернізацію. Не можна допускати односторонніх рішень, які стосуються скасування стимулів для інвесторів, особливо коли йдеться про технологічні парки, вільні економічні зони. Постали також дуже серйозні питання щодо діяльності в Україні природних монополістів, починаючи з транспорту, енергетики, житлово-комунальних послуг тощо.

Саме зараз ми працюємо над тим, щоб в усіх параметрах державної політики ці позиції були враховані. Однак не декларативно, а з конкретним регуляторним і ресурсним наповненням, бо подальші дії мають бути системними та взаємопов'язаними. Адже ми взяли на себе велику відповідальність за розвиток підприємництва в Україні. Нагадаю, що державний комітет з питань підприємництва України очолює віце-президент УСПП А.Дашкевич, делегований для цього всеукраїнськими об'єднаннями підприємців.

На жаль, проблеми малого і середнього бізнесу розв'язуються не так швидко, як того хотілося б. Минулого року за підтримки Президента ми провели відповідну роботу з вдосконалення регуляторної політики,

але вийшли тільки на рівень актів виконавчої центральної і місцевої влади. Тепер потрібно рухатися далі. Закон про вдосконалення спрощеної системи оподаткування, закон про єдиний соціальний внесок в контексті зниження навантаження на фонд оплати праці, інші аналогічні напрями є надзвичайно важливими, адже малий і середній бізнес - це потужне джерело створення нових робочих місць, і до того ж - міцне підґрунтя для формування в Україні сучасного середнього класу, який завжди є гарантом демократії і стабільності в державі.

Аби створити саме таке підґрунтя, дуже важливо відповісти спочатку на питання: наскільки сьогодні Україна може називатися правовою державою? Адже ми пам'ятаємо спроби масової реприватизації минулого року, пошук ворогів, директивний вплив на ціноутворення тощо. Зважаючи на те, що ми маємо факти рейдерства - незаконного захоплення підприємств, приклади штучного банкрутства, а йдеться про підприємства, де сконцентровано технічний, технологічний та кадровий потенціал України, правління УСПП прийняло рішення звернути особливу увагу на цей напрямок нашої діяльності.

Нині в УСПП відпрацьовується потужна система, яка підсилуватиме наші дії в питаннях безпеки бізнесу, рівноправної конкуренції, захисту прав власника. Ніколи не можна в одній державі ділити бізнес на свій і чужий. Якщо говорити про напрями зовнішньоекономічної політики України, то наш принцип залишається незмінним - необхідно формувати такі умови співпраці, які б базувалися на рівноправних, взаємовигідних стосунках, незалежно від того, чи то захід, чи схід, Росія, ЄС тощо. Пріоритетом України мають бути національні економічні інтереси.

Нам треба боротися за економічний простір Російської Федерації, товарообіг з якою минулого року склав 20,3 млрд. доларів. І разом з тим треба шукати ринки в усіх точках світового економічного простору. Ми готові делегувати наших представників для участі у різноманітних переговорах, починаючи з міжурядових і міждержавних комісій. Досвід і інтелект людей, які створюють валовий продукт держави, будуть дуже корисні для прийняття оптимальних економічних і політичних рішень.

На завершення особливо хочу наголосити, що в Україні дійсно настала пора збирати каміння. А тому треба об'єднати політичну волю, кадри, ресурси, аби забезпечити необхідні темпи розвитку економіки, добробут людей. Розв'язати всі проблеми самотужки влада, я впевнений, не в змозі. І дуже втішно, що в Україні поступово налагоджується соціальний діалог, діалог влади і бізнесу, зміцнюється роль громадських організацій, бо тільки на основі зворотного зв'язку можна створити всі умови для якісного, ефективного розвитку.

УСПП, зі свого боку, продовжуватиме традицію координації дій і співпраці зі структурами законодавчої і виконавчої влади. Більш того, у нас з'являються нові можливості, адже в нинішньому складі Верховної Ради України потужно представлені "посланці" промисловості і підприємництва. Виходячи з найголовнішого завдання - спрямувати роботу парламенту у прагматичну площину, на формування розумних правил гри в нашій державі, було створено об'єднання, до якого увійшли вже близько 40 народних депутатів, представників всіх фракцій, які мають чималий практичний досвід. Я думаю, тут є велика перспектива. Ми вже напрацювали пакет пропозицій економічного змісту і готові запропонувати його парламенту.

Такими є програмні засади діяльності УСПП на найближчі роки. І сьогодні я маю всі підстави для того, аби стверджувати, що вони будуть реалізовані.

■
■
Тільки 8-11% ВВП формується як результат діяльності малого і середнього бізнесу. Треба, щоб малий і середній бізнес в Україні займав близько 40% ВВП і був могутнім чинником економічного і соціального розвитку.

■
■
Над формуванням якісної законодавчої бази для розвитку економіки та бізнесу у Верховній Раді сьогодні працює група депутатів, що увійшли до міжфракційного об'єднання „Стабільна Україна“. Вони сприятимуть прискоренню розгляду законопроектів про єдиний соціальний податок, удосконалення спрощеної системи оподаткування та регуляторної політики, створення економічних стимулів для впровадження енергозберігаючих технологій тощо.

Україна – лідер економічного зростання

Валерій Геєць, директор Інституту економічного прогнозування, голова ради Національного банку України

Валерій Геєць, директор Інституту економічного прогнозування, голова ради Національного банку України

Україна з 2000 по 2006 роки в середньорічному вимірі мала 7,4% зростання ВВП. Що це означає реально і в порівнянні? Весь світ за цей час мав економічне зростання 2,8%, ЄС - 1,9%, країни з перехідною економікою - 4,0%, Росія - 6,5%, країни СНД - 6,8%. Тобто всі ці роки ми були лідерами. Безумовно, зростання є наслідком сталих економічних тенденцій, але чи впевнені ми, що вміло ними управляємо?

Почнемо з того, що будь-яке зростання неможливе без інвестицій. Після минулорічного спаду ми почали серйозно нарощувати інвестиції. Проте в інвестиційній політиці іноді спостерігаються значні перекося. Для прикладу, в 2005 році обробна промисловість дала валову додану вартість 20% (у 2001 - 19,4%). Виявляється, що нарощування 1% в структурі валової доданої вартості обробної промисловості, а це є ефективним результатом, потребує втричі більшого нарощування капіталовкладень. Отже політика капіталовкладень тут працює неефективно або ж взагалі не працює. Але це не найгірше. Транспорт дає сьогодні 13,4% доданої вартості, а структурно забирає 20% інвестицій. І взагалі парадоксальними для нашої економіки є так звані операції з нерухомістю. Вони дають 7% валової доданої вартості, а забирають майже 17% в структурі капіталовкладень. Такі перекося варто негайно виправляти і постійно підвищувати ефективність капіталовкладень.

Починаючи з 2000-го (за винятком, минулого року) в країні відбувається нарощування капіталовкладень, і начебто коефіцієнт введення основних засобів виробництва безперервно зростає (у 2000-му він складав майже 3%, а в 2005-му - близько 6%), проте дедалі збільшується і ступінь амортизації основних фондів. Якщо в 2000 році вона складала 43,7%, то в 2005 - 49,4%. Щодо структури і ефективності капіталовкладень, проблема стоїть надзвичайно гостро. Водночас ми організували вторинний ринок засобів виробництва і вкладаємо в нього кошти, хоча зрозуміло, що в процесі продажу засобів зростає не технологічна якість, а просто вартість. Тобто наші робочі місця технологічно дедалі більше відстають, попри те, що Україна - лідер економічного зростання. Продовження цієї тенденції приведе нас в глухий кут, темпи зростання економіки впадуть досить швидко. Нині необхідно системно опікуватися інноваціями - на сьогодні лише 11% промислових підприємств переймаються цією проблемою. Інновації - це питання ключове.

На темпах економічного зростання негативно позначається підвищення державних соціальних виплат без належного економічного підґрунтя. У 2004 році доходна частина бюджету складала 26% ВВП, у першому кварталі 2006 року - майже 36%, а за своєю структурою бюджетні видатки - найбільш соціально спрямовані. Переговорний процес із профспілками веде до того, що наступного року треба збільшувати мінімальну заробітну плату в 1,5 раза. А це означає подорожчання робочої сили, зауважте, на тлі подорожчання енергоносіїв. Відтак на довгострокову економічну перспективу закладається низька конкурентоспроможність української продукції. Хоча це й непопулярні заходи, вважаю, що у майбутньому ми маємо дотримуватися серйозної консервативної політики і „прив'язувати“ зростання доходів населення, заробітної плати винятково до продуктивності праці та показників економічного зростання, а не навпаки.

Якщо в економіці України не будуть досягнуті темпи економічного зростання впродовж найближчих 5-10 років із показниками 5 і більше відсотків в середньорічному вимірі, то проблеми нагромаджуватимуться і в економіці, і в суспільстві. Тому основоположним питанням, яке визначатиме довгострокову перспективу, є забезпечення стабільних і високих темпів росту.

Глобалізація до 2020 року буде вже не західною, а азійською

Юрій Пахомов, директор Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України

Сьогодні нове розташування сил на світовій арені визначається глобалізацією, але не тією, до якої ми звикли, а глобалізацією, яка саме зараз приходить на зміну попередній.

Дотепер панувала така інноваційна модель, за якої основні інвестиції були сконцентровані в розвинених західних країнах. Сьогодні ми спостерігаємо могутній та стрімкий потік інвестицій в інший світ - азійський.

Чи може Україна використати ситуацію, що склалася, на свою користь?

Безумовно, але спочатку врахуємо те, що зростаючий потік інвестицій несе в собі й певні загрози. Приміром, скуповування українських банків західними для України є дуже вразливим. Воно позбавляє нас можливості здійснювати повноцінну стратегію, тому що такі банки працюватимуть за вказівкою своїх західних власників.

Загрозливим є й те, що занадто великий, структурно значимий потік інвестицій традиційно спрямовується в низькотехнологічні галузі. Справа не лише в тому, що такий потік консервує нашу відсталість, але він створює відповідну видимість, коли нам здається, що у нас все добре. А саме в цьому і полягає небезпека відставання.

Ще одна особливість нинішньої глобалізації, що теж для нас є несподіваною, полягає у тому, що Схід перебирає від Заходу функції системного центру. Тут варто нагадати одну цікаву доповідь - прогноз Національного розвідувального центру США до 2020 року. У ньому йдеться, що глобалізація в період до 2020 року буде вже не західною, а азійською. Найбільші транснаціональні корпорації для збереження власної могутності повинні орієнтуватися вже не на Європу чи США, а на Азію. Прогноз доповіді є досить відвертим: так само, як ХХ століття було століттям Америки, ХХІ століття буде століттям Азії на чолі з Індією та Китаєм.

Які висновки має зробити з цього Україна?

Перший висновок. Інноваційна модель розвитку сьогодні - не розкіш, а спосіб виживання. І для того, щоб вона працювала, мало фінансів, мало програм. Необхідно створити систему, за допомогою якої відбувався б не примусовий, штучний, а природний, вмотивований потік переміщення коштів у наше майбутнє.

Другий висновок. Ми не повинні співставляти себе з самими собою, як це нині відбувається. Це помилка. Наприклад, в Грузії є така гірська дорoga, і коли автомобіль спускається в долину, то здається, що він рухається в гору. Тобто ми можемо мати найвищі темпи зростання і, водночас, відставати від країн зі значно меншими показниками, оскільки кожен відсоток їхнього зростання буде наповнений високими технологіями. Тому гнатися зараз потрібно не лише за високими темпами, а й за оптимальним співвідношенням зростання і структурних зрушень в економіці.

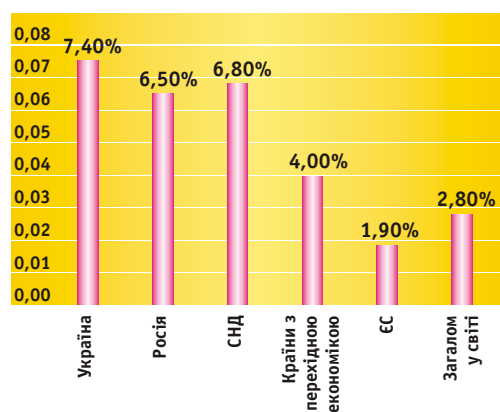
Третій висновок полягає в тому, що завдяки наявності успішних гігантів - Індії, Китаю, які домінують над нами, світ надає перевагу масштабові. Пристосовуючись до Китаю та Індії, корпорації зливаються, зростають у масштабі і потребують величезного ринку. Україна може пристосуватися до цих процесів із користю для себе.

І наостанок. Наполягаю, що рухатися в Європу треба свідомо з урахуванням усіх ризиків і труднощів. Нині ЄС переживає не кращі часи, на нього наступає третій світ. Вже понад половина населення ЄС не підтримує стратегію його розширення і вважає за доцільне вийти із ЄС. Добре було б чітко визначитися, яким є наше місце у чинних процесах, і діяти собі на користь, а не бездумно баракатися у хвилях, розмір яких від нас не залежить.

Юрій Пахомов, директор Інституту світової економіки і міжнародних відносин НАН України

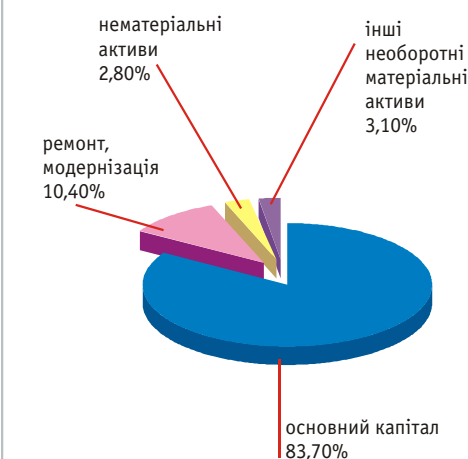
Ріст ВВП за 2000 - 2006 роки

Співвідношення введення основних засобів виробництва і амортизації основних фондів

Рік	Коефіцієнт введення основних засобів	Ступінь амортизації основних фондів
2000	3%	43,7%
2005	6%	49,4%

Інвестиції в основний капітал в 2005 році

У ХХІ столітті роль системного центру належатиме Сходу. Згідно прогнозу Національного розвідувального центру США, це буде століття Азії на чолі з Індією та Китаєм.

Ми потрібні один одному...

Валерій Нікулін, віце-президент Російського союзу промисловців і підприємців

Валерій Нікулін,
віце-президент Російського союзу
промисловців і підприємців

Минулого року товарообіг між Україною і Росією склав 20,3 млрд. дол. В цьому році за I півріччя товарообіг між країнами виріс ще на 18,2%.

9 лютого 2006 року президент УСПП Анатолій Кінах та президент РСПП Олександр Шохін підписали угоду про створення Ради з інвестицій УСПП-РСПП. Рада покликана сприяти вдосконаленню інвестиційних законодавств двох країн, налагодженню практичної допомоги реальним інвесторам на українських та російських ринках, усуненню зайвих бар'єрів на шляху інвестиційної співпраці. До складу Ради увійшли понад 30 російських та українських компаній та громадських організацій.

У нас доволно надійні, довгострокові зв'язи з УСПП. Полагаю, є все основания рассматривать взаимодействие наших союзов как один из важных ресурсов стабильности экономического и социального развития двух стран. Мы нужны друг другу, работая на основе равных и взаимовыгодных партнерских отношений.

В последнее время наблюдается создание новых и стабилизация действующих ТНК, инициаторами которых выступали наши союзы, таких, например, как «Русский алюминий», «Автовазинвест», «Марин» и многие другие.

Российский бизнес владеет значительным количеством акций ведущих телекоммуникационных компаний, предприятий цветной металлургии, предприятий по производству топлива, электроэнергии и т.п. По итогам первого квартала 2006 года, объем прямых российских инвестиций в украинскую экономику составил 875 млн. долларов. Среди стран, получающих наиболее крупные российские инвестиции, Украина находится на седьмом месте на постсоветском пространстве наряду с Беларусью и является приоритетной для российского капитала.

Прямые инвестиции из России преимущественно направляются в топливно-энергетический комплекс, санаторно-курортную сферу, телекоммуникации, металлургию, недвижимость, финансовую деятельность и розничную торговлю. Поскольку оба наши союза понимают значимость взаимодействия в области инвестиций, было принято совместное решение от 9 февраля 2006 года об образовании совета по инвестициям во главе с президентами УСПП и РСПП. Деятельность совета направлена на решение широкого круга задач в промышленности, топливно-энергетическом комплексе, на транспорте и других.

Приведу один конкретный пример. Компания «Русал» в 2000 г. стала собственником Николаевского глиноземного завода. С этого времени выпуск глинозема увеличился на 37,6%, общая сумма инвестиций ныне составляет более 120 млн. долларов, погашены долги, в том числе задолженность перед бюджетом на сумму 27,7 млн. грн., зарплата работающих, а это 4500 человек, в три раза превышает среднюю зарплату по области.

Таких примеров деятельности наших инвестиционных компаний можно привести много. Мне бы хотелось подчеркнуть, что российский бизнес не снижает своего интереса к сотрудничеству с Украиной. Внешторгбанк на ближайшие пять лет планирует вложить в экономику Украины до одного миллиарда долларов. Компания «ТНК», группа «Альянс» и ряд других также планируют в ближайшие пять лет инвестировать в экономику Украины от 500 млн. до миллиарда долларов.

Мы будем действовать как партнеры, следуя законам цивилизованного рынка, руководствуясь взаимными интересами на благо наших стран и народов.

(виступ подається мовою оригіналу)

Питання безпеки бізнесу не варто спрощувати

Василь Крутов, голова правління громадської організації "Міжнародна антитерористична єдність", віце-президент УСПП

Василь Крутов,
віце-президент УСПП, голова правління
громадської організації "Міжнародна
антитерористична єдність"

Нині для промисловців і підприємців та їх бізнесу дедалі більшої ваги набувають питання забезпечення власної корпоративної безпеки. У такому важливому питанні, як безпека, не може бути спрощеного підходу. На відміну від розвинених країн, де на економічну безпеку бізнес витрачає від 9 до 12 % прибутку, у нас, в Україні, на жаль, поки що - не більше 1%. Нам потрібна науково обґрунтована, юридично визначена, політично визнана недержавна система безпеки, яка б відповідала вимогам вітчизняного бізнесу та міжнародним стандартам. Ця система, насамперед, повинна передбачати зростання рівня спеціальної професійної підготовки суб'єктів безпеки, має відповідати сучасному рівню технічної, технологічної забезпеченості, працювати на системних засадах.

Ми провели поглиблений аналіз основних проблем безпеки підприємницької діяльності в Україні. Хочу поділитися деякими висновками.

Першою і найголовнішою проблемою є взаємовідносини суб'єкта підприємницької діяльності з органами державної влади. Бюрократизм, корупція - ці явища доволі відомі. Поки держава не зможе комплексно розв'язати ці проблеми, ми маємо спільними зусиллями в рамках УСПП та недержавної системи безпеки допомагати підприємцям. УСПП міг би стати своєрідним щитом та адвокатом перед вищими державними органами влади.

Друга проблема - звичайне шахрайство з боку ділових партнерів, недобросовісних співробітників. Палітра таких дій є досить широкою - виведення матеріальних активів, незаконне перерахування фінансових коштів в готівку, угоди з підставними фірмами тощо. Як цьому завадити та протистояти? За активної участі УСПП та Української національної служби економічної безпеки необхідно створити об'єднаний банк персоналії та компаній, які займаються шахрайством. Обмін такою інформацією між службами безпеки господарчих суб'єктів міг би допомогти їм ефективно взаємодіяти з правоохоронними органами в режимі on-line.

Таким чином, пропонуємо в рамках УСПП та Української національної служби економічної безпеки створити окремий підрозділ з виявлення ризиків та моделювання потенційних економічних підприємницьких загроз.

Хотів би зазначити, що для повноцінного функціонування системи недержавної безпеки підприємництва та бізнесу необхідна відповідна нормативно-правова база. Силами Української національної служби економічної безпеки, громадської організації „Міжнародна антитерористична єдність” із залученням фахівців нам вдалося підготувати проект Концепції недержавного забезпечення безпеки суб'єктів та підприємницької діяльності в Україні, а також пакет законопроектів «Про охоронну діяльність», «Про детективну діяльність», «Про службу безпеки суб'єктів господарювання та інших юридичних осіб», «Про зброю». Вважаю, що УСПП має сказати своє слово в публічному обговоренні цих документів для зняття найбільш шкідливого їх прийняття Верховною Радою і втілення в повсякденну діяльність.

Пропоную також розробити, широко і публічно обговорити на круглих столах, конференціях та прийняти Концепцію корпоративної безпеки суб'єктів УСПП як необхідного і дуже важливого стратегічного документа комплексного забезпечення безпеки підприємництва та бізнесу в Україні.

На базі УСПП та Української національної служби економічної безпеки буде створено окрему структуру з моделювання економічних ризиків та загроз.

На розгляді у Верховній Раді знаходяться законопроекти „Про охорону діяльність”, „Про детективну діяльність”, „Про службу безпеки суб'єктів господарювання та інших юридичних осіб”, „Про зброю”.

Олександр Городецький, голова правління компанії „ТНК-Україна“

УСПП – трибуна для виступу, відстоювання інтересів як для малих підприємств, так і для компаній зі світовим ім'ям. Проте не всі бажаючі мали нагоду виступити на ХІ позачерговому з'їзді Союзу. Підготовлені тексти були передані в прес-службу УСПП, і з найбільш змістовними ми знайомимо вас сьогодні.

Що робити для стабілізації ринку нафти

Олександр Городецький, голова правління компанії „ТНК - Україна“

Мы работаем на очень динамичном и одном из самых сложных рынков. К сожалению, помимо внешних факторов - беспрецедентного повышения мировых цен на нефть, постоянного роста размера экспортной пошлины на российскую нефть - много проблем возникает в процессе регулирования рынка в Украине.

Особенно ситуация обострилась весной 2005 года, когда по объективным причинам в стране подорожали нефтепродукты. Правительство задействовало нерыночные меры - ввело ценовое регулирование, сбор пошлин на импортные нефтепродукты. Ситуация была частично исправлена в результате принятия Указа Президента от 18 мая 2005 года «О мерах по стабилизации ситуации на рынке нефти и нефтепродуктов». К большому сожалению, отмена ценового регулирования явилась едва ли не единственным реальным результатом данного Указа. Все остальные его положения, в частности, оптимизация тарифов на транспортировку нефтепродуктов, формирование государственного резерва нефти и нефтепродуктов и другие, оказались нереализованными.

Необходимо отметить, что импортные нефтепродукты, основная часть которых поступает из Беларуси и Российской Федерации, объективно дешевле отечественных по причине более низкой стоимости нефти. Цена сырья для наших конкурентов меньше на размер экспортной пошлины, которая с 1 июня составляет почти 200 долл. США за тонну. Это очень значительное преимущество.

Системной причиной низкой конкурентоспособности украинских производителей также является лучшая технологическая оснащенность иностранных НПЗ, которая обеспечивает большую глубину переработки нефти. Например, глубина переработки нефти на Мозырском НПЗ (Беларусь) составляет 77%, на Мажейкяйском (Литва) - 85%, на самом современном украинском НПЗ, Лисичанском - 67%.

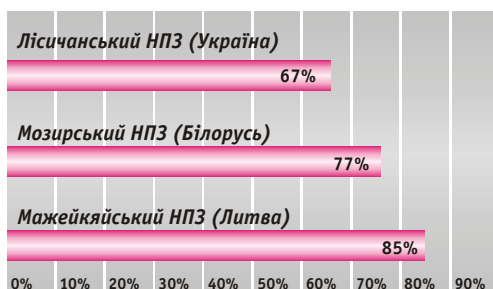
Последствия снятия барьеров для импорта такие: объемы импорта светлых нефтепродуктов в Украину в 2005 году по сравнению с 2004-м выросли в 1,7 раза. При этом объемы переработки нефти по сравнению с 2004-м г. в 2005 году сократились на 17,8%, производство бензина - на 13,2%, дизельного топлива - на 16,4%. В 2005 году отрицательное сальдо между приростом импорта и падением производства светлых нефтепродуктов составило около 1 млн. тонн.

Единственным позитивным моментом стало рассмотрение СНБОУ 07.03.06 по инициативе УСПП вопроса «О ситуации на рынке нефти и нефтепродуктов Украины». В результате был принят Указ Президента Украины от 12.04, в котором поставлены конкретные задания, направленные на развитие отрасли. Мы не теряем надежды, что Указ все-таки будет реализован, но у нас есть небезосновательные опасения, что это будет слишком поздно.

Что же необходимо предпринять, чтобы стабилизировать рынок нефти и нефтепродуктов, дать толчок для развития отрасли? Считаем необходимым возобновить деятельность рабочей группы по вопросам функционирования рынка нефти и нефтепродуктов; уменьшить на 30% существующие тарифы на грузовые перевозки нефтепродуктов железнодорожным транспортом; внедрить дифференцированные ставки импортной пошлины на нефтепродукты в зависимости от мировых цен и экспортной пошлины на российскую нефть. Необходимо ввести стимулы для ускоренной модернизации отечественных НПЗ, сформировать государственный резерв нефти и нефтепродуктов как инструмент макроэкономического регулирования рынка.

Причина низкой конкуренції українських виробників - краще технологічне забезпечення іноземних НПЗ, яке сприяє глибині переробки нафти

Глибина переробки нафти

(виступ подається мовою оригіналу)

Законодавчі стимули чи „камені спотикання“?

Юрій Майборода, перший заступник голови РВ УСПП Закарпатської області

Сьогодні в промисловості назріває низка загрозливих кризових явищ. На Закарпатті, приміром, усі «заводи-аборигени», які заробляли для України чисту валюту та створювали тисячі робочих місць, почали один за одним закриватися. Причому незалежно від того, чи знаходяться вони в ВЕЗ або ТПР, чи працюють на загальних підставах. Особливо важким, а для малого та середнього бізнесу чи не фатальним ударом стало впровадження змін до Держбюджету 2005 року щодо роботи з давальницькою сировиною та щодо оподаткування ПДВ при внесках інвестиційного обладнання в статутний фонд.

На мою думку, ці зміни були спрямовані на витіснення української промисловості і з європейського, і з українського ринку. Адже якщо раніше вітчизняні підприємства за рахунок іноземних інвесторів могли втілювати у виробництво нові технології, збільшувати таким чином свої статки та прибутки і не чекати допомоги з бюджету, то на сьогодні в цьому контексті назріває справжня біда. Втрачаються робочі місця, згораються виробництва. І, що найнебезпечніше, проекти, які роками розроблялися та втілювалися в Україні, переносяться до Словаччини, Угорщини, Румунії та інших країн.

Вважаю, що ситуація виникла через постійну зміну законів, які до всього іншого не відповідають сучасним вимогам виробництва. Наприклад, завод, який імпортує матеріали для обробки, тепер мусить гарантувати сплату стовідсоткової вартості завезеного матеріалу. Тобто, якщо завозиться кабельної продукції на 1 млн. євро, то на банківський рахунок того ж дня необхідно покласти 1 млн. євро. Мало хто з малого та середнього бізнесу зможе терміново знайти такі кошти. Це призводить до розірвання договорів із закордонними партнерами, виплати рекламацій, масового звільнення працівників і, як правило - до банкрутства. Бюджет не отримує надходжень від цілої галузі, з одного боку, набуває зобов'язань виплачувати допомогу з безробіття, з іншого.

Така ж ситуація при внесенні високотехнологічного обладнання до статутного фонду: необхідно відразу заплатити ПДВ. А якщо обладнання коштує декілька мільйонів євро? Відділ тарифів митниці завжди завищено оцінює собівартість як матеріалів, так і обладнання. Для чого?

21 січня поточного року Кабінет Міністрів України оприлюднив постанову уряду №26-р, в якій зазначались галузі, що не потребують авалювання векселів. Але ці зміни оминули найважливіші галузі! Інакше кажучи, Україні не потрібно виробляти на своїй території автомобілі, устаткування для атомних електростанцій та ряд іншої промислової продукції, насамперед, високотехнологічної!

Пропоную УСПП негайно виступити з ініціативою скасувати авалювання векселів при роботі з давальницькою сировиною (проект змін до закону України «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах» № 327/95-ВР від 15.09.1995 р. з урахуванням змін до закону №2505-IV від 25.03.2005 року), відмінити оподаткування податку на додану вартість при внесках до статутного фонду обладнанням та майном, як це було у старій редакції закону України «Про ПДВ» від 03.04.1997 р. № 168/97-ВР з урахуванням змін та доповнень.

Вважаю, що при УСПП слід організувати координаційну раду з числа представників промисловості різних регіонів України, депутатів Верховної Ради різних фракцій. Вона б збиралася раз на місяць, обговорювала пропозиції щодо поліпшення розвитку промисловості, знаходила шляхи їх реалізації.

Юрій Майборода, перший заступник голови РВ УСПП Закарпатської області

Авалювання векселів - прийняття банком зобов'язання оплатити вексель повністю або частково за одну із зобов'язаних за векселем осіб (як правило, за особу, що видала вексель - векседавця) у разі несплати векселя платником у строк. Аваліст (банк) бере на себе таку ж відповідальність, як і особа, зобов'язання якої він забезпечив.

Необхідно внести зміни до Закону України «Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах» № 327/95-ВР від 15.09.1995р. з урахуванням змін до Закону №2505-IV від 25.03.2005 року та відмінити оподаткування ПДВ при внесках до статутного фонду обладнанням та майном, як це було у старій редакції Закону України «Про ПДВ» від 03.04.1997р. № 168/97-ВР з урахуванням змін та доповнень.

Незабаром розпочнуться переговори щодо створення зони вільної торгівлі з ЄС

ХІ з'їзд обрав до складу правління УСПП кілька нових членів. Серед них - экс-міністр зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України, головний радник корпорації „Інтерпайп“ Андрій Гончарук. Йому наші запитання.

Андрію Івановичу, якою Ви бачите свою роль в діяльності організації? Над чим будете працювати в першу чергу?

Думаю, що мій досвід роботи в сфері державного управління, стратегічного консалтингу з питань зовнішньоторговельної політики буде корисним для захисту інтересів національного бізнесу у ході євроінтеграції України та її вступу до СОТ.

Незабаром розпочнеться переговорний процес щодо створення зони вільної торгівлі з ЄС, тому вже зараз ми повинні проаналізувати всі проблеми і ризики, докласти зусиль, аби позиція бізнесу була врахована під час прийняття життєво важливих для долі країни рішень. І саме тут велика роль відведена УСПП як дієвому механізму взаємовідносин між владою та бізнесом.

Я сподіваюся, що як безпосередній учасник переговорів буду виступати не з особистих позицій, а як уповноважений Українським союзом промисловців і підприємців. Перекоаний, що наше головне завдання на даному етапі - не допустити погіршення умов, які були досягнуті Україною у ході попередніх переговорів. І якщо потрібно - залучати до їх публічного обговорення широке коло промислово-підприємницької спільноти, експертів, науковців тощо. На щастя, досвіду проведення круглих столів, форумів, громадських слухань в УСПП вистачає, тому можна буде діяти за доброю традицією.

Зараз спільно з керівництвом Союзу ми працюємо над активізацією діяльності комісії УСПП, яка буде опікуватися питаннями вступу України до СОТ та євроінтеграції. До її складу підбираємо фахівців, які глибоко обізнані в проблематиці, мають досвід роботи у цій сфері і готові захищати інтереси національного бізнесу.

Витяг з постанови ХІ позачергового з'їзду Українського союзу промисловців і підприємців "Про соціально-економічну ситуацію в Україні та роль інститутів громадянського суспільства в розвитку України"

Враховуючи підвищення впливу УСПП на всі складові соціально-економічного розвитку держави, з'їзд УСПП постановляє:

Визначити пріоритетними напрямками діяльності УСПП на 2006-2008 роки:

- стимулювання експортного потенціалу через створення інституційної інфраструктури державної організаційної, фінансової та політичної підтримки експортерів на зовнішніх ринках;

- удосконалення порядку обов'язкового авалювання векселів при операціях з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах, скасування оподаткування ПДВ операцій передачі основних фондів як внеску до статутного фонду юридичної особи для формування її цілісного майнового комплексу в обмін на емітовані нею корпоративні права, у тому числі при ввезенні основних фондів на митну територію України (крім підакцизних товарів) або їх вивезенні за межі митної території України;

- сприяння збереженню та посиленню транзитної складової економіки України за рахунок створення торгово-транспортних мереж, залучення малого та середнього підприємництва щодо розбудови торгово-транспортної інфраструктури;

- перегляд системи заходів із захисту внутрішнього ринку та забезпечення пріоритетного закріплення на ньому національного виробника з урахуванням вимог СОТ, зменшення обсягів контрабандного імпорту;

- впровадження екологічних, енергозберігаючих технологій, розробок українських вчених при реалізації інвестиційних програм і проектів;

- забезпечення активної участі громадських об'єднань підприємців у регуляторній політиці. Сприяння її поширенню на всі сфери економічного життя країни;

- сприяння формуванню належної системи фінансово-кредитної підтримки розвитку малого та середнього бізнесу;

- впровадження Муніципальних інвестиційних програм як дієвого інструменту залучення інвестицій в малий та середній бізнес;

- сприяння перетворенню Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва на Національну комісію України з питань регуляторної політики та підприємництва, підзвітну Верховній Раді України та підпорядковану Президенту України, забезпечення надання їй спеціального статусу, що дасть змогу ефективно проводити державну регуляторну політику та виконувати покладені спеціальними законами повноваження у сфері ліцензування, державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, дозвільної системи у сфері господарської діяльності;

- реформування бюджетної політики у напрямку забезпечення жорсткої адекватності зростання рівня соціального забезпечення за рахунок бюджету та темпів і об'єктивних потреб розвитку економіки;

- послідовне та незворотне зменшення енергетичної залежності України від обмеженого кола постачальників, здійснення заходів державної політики із поетапної адаптації реального сектора економіки до зростання цін на газ з метою збереження конкурентоспроможності пріоритетних галузей економіки, мінімізації негативних соціальних наслідків, упередження інфляційних ризиків;

- прискорення роботи по впровадженню енергозберігаючих технологій на всіх рівнях влади та у сферах економічної діяльності;

- реформування системи оподаткування з метою подолання незбалансованості об'єктивних економічних інтересів платників податків і держави;

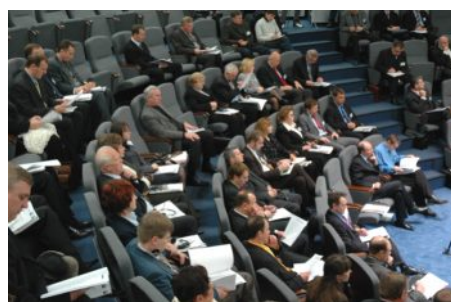
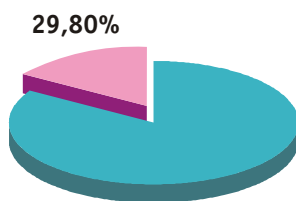
- створення інституційних основ формування інноваційної моделі економічного зростання, яка повинна забезпечити пріоритетний розвиток високотехнологічних та експортозамінюючих галузей виробництва, модернізацію існуючих виробництв, суттєве зниження їх енерго- та матеріалоемності, збільшення обсягів експорту, інтелектуалізації праці та вартості робочої сили;

- сприяння розвитку сільського господарства, запровадження державної фінансової підтримки виробників сільськогосподарської продукції, сільгоспкооперації та ін.

Андрій Гончарук, головний радник корпорації „Інтерпайп“, член правління УСПП

Частка товарообігу України з Європейським Союзом у 2005 році

Анатолій Кінах під час прес-конференції

Майбутнє залежить від малого бізнесу

У першу неділю вересня відповідно до указу Президента України від 5 жовтня 1998 року у нашій державі традиційно відзначають День підприємця.

Це свято запроваджене як визнання великої ролі підприємництва в економічних перетвореннях, що відбуваються в Україні, формуванні, становленні й розвитку національної економіки, а понад усе - задля вшанування сподвижників підприємницької діяльності.

За півтора десятиріччя малий і середній бізнес в Україні пройшов нелегкий шлях від народження до визнання його як дієвої складової сучасної економіки, і нині у цій царині нам є чим пишатися. У 2005 році загальна кількість суб'єктів малого підприємництва (СМП) зросла у 8 разів порівняно з 1991 роком. В країні функціонувало понад 2 млн. 200 тисяч суб'єктів малого підприємництва, в тому числі близько 300 тисяч малих підприємств; понад 40 тисяч малих фермерських господарств; близько 2 млн. фізичних осіб - суб'єктів малого підприємництва.

Держава застосовувала різні інструменти для підтримки малого та середнього бізнесу на всіх етапах його становлення.

На першому етапі, в 1991-1994 роках, було започатковане формування державної політики підтримки малого підприємництва. На 1995-1997 роки припали важливі поступальні кроки - схвалення Кабінетом Міністрів України Концепції Державної політики розвитку малого підприємництва, конституційне закріплення свободи підприємництва та права приватної власності. На третьому етапі, з 1998 по 2001 роки, сформовані основні напрями реалізації державної політики щодо розвитку підприємництва, розпочався процес боротьби за зменшення втручання державних органів у підприємницьку діяльність, введено спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва, Верховною Радою України прийнято закони "Про державну підтримку малого підприємництва" та "Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні".

Нинішній етап, від 2002 року і дотепер, позначився законодавчим оформленням діяльності в ключових для сприятливого бізнес-середовища сферах та подальшою лібералізацією підприємницької діяльності. Верховна Рада України прийняла закони "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності", "Про державну реєстрацію юридичних та фізичних осіб-підприємців", "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності". Прийняті Президентом України у 2005 році відповідні укази уможливили проведення прискореного перегляду регуляторних актів, що значно розчистило нормативне поле у сфері підприємництва. Держава продовжує докладати зусиль як для формування сприятливого підприємницького середовища, так і для вдосконалення інститутів, одним із завдань яких є допомога розвитку малого та середнього бізнесу.

Святкування Дня підприємця на державному рівні - це визнання тієї ролі, яку відіграють у розвитку вітчизняної економіки підприємство та приватна ініціатива. Маємо всі підстави вважати, що це визнання не перетвориться на звичну святкову формальність, адже на сторожі інтересів підприємців стоять міцні громадські організації, в тому числі - Український союз промисловців і підприємців. Серед успішних ініціатив УСПП - відновлення спрощеної системи оподаткування для малого та середнього бізнесу, конкретні кроки щодо впровадження „єдиного вікна“, активна участь у відпрацюванні найважливіших законопроектів.

УСПП має на меті досягти високого громадського визнання підприємництва, формування щирої суспільної поваги до людей, які своєю наполегливою працею створюють робочі місця, наповнюють бюджет, є рушіями української економіки.

Підприємництву – сталий поступ

Третього вересня в Україні відзначатимуть День підприємця – професійне свято тих, хто звик поклатися на власні сили, приймати самостійні рішення та нести відповідальність за результат. На плечах підприємців тримається не лише економіка, а й уся державна система. Адже значною мірою завдяки податкам, що сплачуються за підсумками праці підприємців, стає можливим перерозподіл через державну скарбницю на користь соціальної та гуманітарної сфер.

Про те, що робить держава для підтримки малого та середнього бізнесу і формування сприятливого бізнес-середовища, ми розмовляємо з Головою Державного комітету з питань регуляторної політики та підприємництва Андрієм Дашкевичем.

Андрію Вікторовичу, Держпідприємство, без перебільшення, тримає руку на пульсі бізнесового життя. В яких умовах розвивається сьогодні малий та середній бізнес?

Як і вся економіка країни, малий та середній бізнес демонструє певні позитивні тенденції. Кількість підприємств малого та середнього бізнесу, а також фізичних осіб - підприємців стабільно зростають. Малий бізнес став серйозним чинником у розвитку економіки. У 2005 році порівняно з 2004 роком зайнятість у малому підприємстві зросла на 7,5%. Середня кількість працівників у малому підприємстві складає близько 6 млн. осіб.

Як відомо, для бізнесу не настільки важливе доведення нормативно-правової бази до досконалості, як стабільність. Слід зазначити, що попри всі перипетії суспільно-політичного життя цю стабільність протягом останнього року вдалося забезпечити. В тому числі - через недопущення політизації роботи Держпідприємства.

Після подолання суперечностей, спричинених внесенням змін до законодавства при перегляді бюджету-2005 і упередження прямої загрози знищення спрощеної системи оподаткування, нам вдалося налагодити системну роботу із забезпечення цивілізованих умов для малого та середнього бізнесу. Основні зусилля були спрямовані на розчищення регуляторного поля та формування міцних підвалин законодавчого рівня для подальшого вдосконалення бізнес-середовища.

У яких сферах вдалося досягти найсуттєвіших змін?

Ціною чималих зусиль вдалося досягти значного прогресу в дотриманні органами виконавчої влади закону „Про засади державної регуляторної політики“. Значення цього переоцінити важко, адже законом передбачено порядок, за якого проекти нормативних актів перед їх прийняттям оприлюднюються та обговорюються громадою. Самі ж акти мають супроводжуватися аналізом регуляторного впливу. Таким чином, створений дієвий механізм громадського контролю за чиновницькою нормотворчістю, запобіжний механізм, що перешкоджає прийняттю волюнтаристських, економічно необґрунтованих рішень.

Нині понад 90% проектів регуляторних актів „з'являються на світ“ за вказаною схемою. Водночас, з-під впливу закону де-факто „випадають“ Верховна Рада України та органи місцевого самоврядування. Відповідні законопроекти для виправлення ситуації Держкомпідприємством підготовлено, і ми сподіваємося, що законодавці їх підтримають.

Нам вдається забезпечити реєстрацію малого бізнесу у встановлені законом терміни - 3 дні. Саме це й дало можливість Україні

Андрій Дашкевич,
Голова державного комітету з питань регуляторної політики та підприємництва

■
■
У 2005 році порівняно з 2004 роком зайнятість у малому підприємстві зросла на 7,5%. Середня кількість працівників у малому підприємстві складає близько 6 млн. осіб.

увійти до десятки кращих країн Європи щодо оперативності державної реєстрації бізнесу. У квітні поточного року Україну прийняли до Європейського бізнес-реєстру, до речі - першою з-поміж країн, які не входять до Євросоюзу.

Проте у сфері реєстрації підприємницької діяльності залишається ще багато нерозв'язаних проблем...

Як впроваджується в життя закон „Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності“?

Зазначу, що прийняття цього закону у вересні минулого року стало великою перемогою підприємницького загалу. Закон став основоположним для впорядкування цієї важливої щодо започаткування бізнесу, проте досить корумпованої сфери. 5 жовтня поточного року всі положення дозвільного закону стануть чинними, в тому числі й частина 1 статті 4, яка передбачає чинність виключно тих документів дозвільного характеру, які передбачені законами. Це - ключове положення, яке є чи не єдиним способом вгамувати надміру активну нормотворчу діяльність місцевих органів влади та деяких центральних відомств і їх регіональних підрозділів.

У процесі обміну інформацією з органами виконавчої влади Держкомпідприємництва з'ясувало, що існує понад три сотні документів дозвільного характеру. Чисельність дозволів, що видаються органами місцевого самоврядування, визначити доволі складно. Попередній аналіз показав, що на кінець липня поточного року лише 98 дозвільних документів були передбачені законами. Зі вступом у дію п. 1 ст. 4 дозвільного закону решта документів дозвільного характеру стануть нелегітимними, тому необхідно вжити невідкладних заходів для недопущення появи „правових дір“. Тим часом в Україні створено 675 дозвільних центрів. За I півріччя 2006 року в дозвільних центрах загалом по країні видано понад 50 тисяч документів дозвільного характеру.

Ви згадали про проблеми, на які наразилися підприємці - „спрощенці“ навесні минулого року у зв'язку з деякими законодавчими нововведеннями. Чи вдалося розв'язати проблему повністю?

Сьогодні на порядку денному - прийняття законодавчого акта, що узаконив би існування спрощеної системи оподаткування та уточнив її параметри. У нас є своя позиція, вона виражена у відповідному законопроекті, який пройшов обговорення і переданий до Кабінету Міністрів України.

Держкомпідприємництва категорично виступає проти безальтернативного переведення „спрощенців“ на загальну систему сплати ПДВ, поширення спрощеної системи виключно на фізичних осіб лише у сфері торгівлі та послуг і лише в нестационарних приміщеннях. Політичного рішення щодо законодавчого усталення спрощеної системи оподаткування очікують понад 3 млн. громадян, які ведуть малий бізнес за спрощеною системою або працюють у платників єдиного податку. Думаю, що рішення має бути позитивним, адже всі політичні сили декларують підтримку малого та середнього бізнесу.

Ми готові продовжувати системну роботу із законодавчого оформлення сприятливого бізнес-середовища. Держпідприємництво підготувало пакет законодавчих пропозицій із 12 законопроектів, який вже представлений Кабінету Міністрів. Сподіваюся, в парламенті виступить політичної волі їх підтримати.

Віктор Поточняк

"Якщо не зараз, то коли?.."

Людмила ДЕНИСЮК, заступник голови КМДА з підприємництва і регуляторної політики, віце-президент УСПП відповідає на питання, що давно назріли у представників київського бізнесу.

Отже, малий і середній бізнес в столиці...

Київ має свої особливості. Тут темпи розвитку малого і середнього бізнесу у два з половиною рази вищі, ніж в країні загалом. Всього суб'єктів малого підприємництва понад 202 тисячі, що у розрахунку на 10 тис. населення становить 750 одиниць - це вже рівень розвинених країн світу. І це ще не межа. Є чимало можливостей, щоб подвоїти ці цифри.

Моє ключове завдання полягає в тому, щоб створити якомога сприятливіший клімат для розвитку бізнесу в Києві.

Як Вам вдалося „розворушити“ бізнесові проблеми?

Почала з того, що об'їхала всі 10 районів столиці. Зустрілася з главами адміністрацій, запрошувала на зустрічі бізнесменів, представників громадських організацій. З'ясувалося, що у спадок нам дісталася гостре невдоволення підприємців ставленням влади до них. А з боку влади цілком обґрунтованими є претензії до бізнесу за його низьку активність у створенні нових робочих місць. Загальний висновок невтішний - нормального діалогу поки немає.

Далі бізнесу вкрай необхідна фінансово-кредитна підтримка, бо нинішні ставки у 20-25% просто немисливо витримати. Місто може допомогти з кредитами, однак кожен бізнес-проект має розглядатися на умовах тендера. Рішення прийматиметься комісією, яка перебуває у складі головного управління з регуляторної політики. Я завжди виступатиму за такий бізнес, що ґрунтується на новітніх технологіях, інноваційних програмах, передовому зарубіжному досвіді. Тому наступне у моїх найближчих планах - постійно діючий конкурс інвестиційних проектів.

Крім того, мером подані пропозиції щодо створення у кожному районі реєстру вільних площ і земельних ділянок для розвитку бізнесу, а також розмірах орендних ставок на них.

Нині міська влада активно займається ігровими автоматами...

Ще одна не менш пекуча київська проблема... Так, на 3200 гральних автоматів взагалі немає офіційних дозволів. Вони мають припинити свою діяльність, в тому числі шляхом вилучення - зрозуміло, за умов відповідального збереження. Але спробуйте хоча б уявити собі, які колосальні кошти оминули бюджет! Ось ще одна цифра - близько 20 тисяч гральних автоматів працюють законно. Але давайте подумаємо: культурній європейській столиці потрібні саме такі молодіжні розваги? Чи не є це загрозливим для наших дітей, молоді? Це, власне, тема окремої і дуже серйозної розмови.

Людмила Всеволодівно, на що очікувати столичному бізнесу?

На порозуміння та підтримку влади. Але за умови ефективного дієвого зворотного зв'язку. Планую мати у столиці такий центр, де буде налагоджено супровід бізнесу від початку до досягнення ним відповідного рівня. А ще - налагодити міжнародну виставкову діяльність, завдяки якій встановлюються і необхідні контакти, і вирішуються питання інвестицій, взаємовигідних контрактів та угод.

Хочу зазначити, що мер як досвідчений бізнесмен і політик працює на конкретний кінцевий результат. Так діє і його команда. Пустопорожні гасла нам не потрібні. Дуже люблю згадувати вислів одного давньогрецького філософа: якщо не зараз, то коли? Це, до речі, моє життєве кредо.

Валерій Панов

Людмила Денисюк, віце-президент УСПП, заступник голови КМДА з підприємництва і регуляторної політики

Темпи розвитку малого і середнього бізнесу у Києві в два з половиною рази вищі, ніж в цілому по країні. Тут працює 52,6 тисячі малих підприємств, на яких зайнято майже 15% працездатного населення, тоді як по Україні в середньому - 6,5%.

«Гаряча лінія» для підприємців Києва - 417-61-94 від 10.00 до 13.00 щоденно. Аналогічні лінії відкриті у кожному районі столиці з 10 серпня.

■
■
■ За участі ділової спільноти, завдяки зусиллям Держкомпідприємництва України у 2005-2006 роках були прийняті:

■ закон України „Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності“;

■ закон України „Про внесення змін до деяких законів України“ (щодо платників податку).

Президентом України були підписані Жаззи:

■ „Про лібералізацію підприємницької діяльності та державну підтримку підприємництва“;

■ „Про деякі заходи щодо забезпечення здійснення державної регуляторної політики“.

■
■
■ **Україна увійшла до десятки кращих країн Європи щодо оперативності державної реєстрації бізнесу**

УСПП нагороджує кращих

З нагоди Дня підприємця Український союз промисловців і підприємців нагороджує найкращих з кращих своїх членів - провідні компанії та підприємства. Завдяки впровадженню ефективних стратегій та методів господарювання, таланту і професіоналізму менеджерів, злагодженій роботі трудових колективів вони вийшли на рубежі стабільності та незворотного зростання, довели своє право бути лідерами досконалості та якості. Завжди на зв'язку з УСПП, завжди готові запропонувати власний інтелектуальний продукт і виказати активну громадську позицію - ось стиль роботи цих підприємств.

Презентуємо кращих із них.

Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча

Найбільше підприємство Донбасу - ВАТ "Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча" експортує свою продукцію в 50 країн світу. Багатьом своїм успіхам трудовий колектив зобов'язаний лідеру металургів - Володимиру Бойку, Герою України, людині, яку знає і поважає вся держава. Йому та його команді вдалося створити багатопрофільний успішний бізнес, який включає металургійне та машинобудівне виробництво, потужний аграрний та переробний комплекси.

В часи металургійного буму комбінат успішно реалізує свою продукцію в країні і за кордоном, щороку нарощує виробництво та вдосконалює якість металу. На щорічних регіональних виставках комбінат отримував численні дипломи: "Висока якість продукції", "Оптимальне поєднання ціни та якості". Жорсткі умови ринкової конкуренції не завадили підприємству дбати про потреби кожного члена колективу. Тут щиро опікуються проблемами екології, багато уваги приділяють покращенню умов праці та рівня життя металургів.

Завдяки безпосередній участі ММК ім. Ілліча та тісній співпраці з УСПП кілька років тому було здійснено експеримент в гірничо-металургійній галузі країни, що дав можливість багатьом підприємствам вийти з кризи, покращити свої виробничі показники та прибутковість.

Автоцентр "Атлант-М"

Автоцентр "Атлант-М", офіційний дилер Volkswagen AG в Києві та Київській області, входить до складу міжнародного холдингу "Атлант-М", однієї з найпотужніших автомобільних компаній в СНД, що поставляє товари на ринки України, Росії та Білорусії. Директор компанії - Анатолій Грек.

Компанія пропонує повний модельний ряд легкових та комерційних автомобілів VW. Українські споживачі з великою довірою ставляться до цієї компанії, оскільки вона пропонує лише якісну продукцію та повний спектр послуг, включаючи й діагностику автомобілів Volkswagen Group.

З 2001 по 2005 роки автоцентр "Атлант-М" здобув номінацію - "Кращий дилер VW в Україні".

■
■
За перші сім місяців 2006 року ВАТ "Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча" виплавив 4 млн. 59 тис. тонн сталі, що на 67 тис. тонн (1, 6%) більше ніж, за січень-липень 2005 року; 3 млн. 126 тонн чавуну, що на 167 тис. тонн (5, 6%) більше, ніж за відповідний період 2005 року.

■
■
"Атлант-М" має найбільший автоцентр Volkswagen в Східній Європі. Його площа - 4500 квадратних метри.

Судноплавна компанія "Укррічфлот"

За 10 років становлення та розвитку "Укррічфлот" проторував шлях від державного транспортного підприємства до однієї з найбільших в Україні судноплавних компаній. Очолює компанію Павло Підлісний. Сьогодні АСК "Укррічфлот" та її дочірні підприємства пропонують комплекс послуг з перевезення вантажів та пасажирів транспортом морського і річкового флоту. Вони займаються суднобудуванням та ремонтом суден, фрахтують флот та здійснюють агентські послуги.

Обсяги вантажних перевезень суднами компанії стабільно зростають. АСК "Укррічфлот" здійснює понад 40% від загального обсягу перевезень зовнішньоторговельних вантажів.

До складу компанії входить понад 200 самохідних та несамохідних суховантажів. Судна „Укррічфлоту” з українськими прапорами можна зустріти у Середземноморському, Чорноморсько-Азовському, Дунайському басейнах, на внутрішніх водних шляхах України.

УСПП та АСК „Укррічфлот” підтримують тісні партнерські стосунки. Під час нещодавньої спроби незаконного захвату майна компанії УСПП став на її захист. Нині „Укррічфлот” продовжує успішно працювати.

Авіаційний науково-технологічний комплекс ім. О.К. Антонова

Недавно минуло 100 років від дня народження видатного конструктора, засновника авіаційного науково-технічного комплексу Олега Антонова. Президент УСПП Анатолій Кіна особисто нагородив ветеранів-"антонівців" пам'ятними дипломами за значний внесок у розвиток вітчизняного літакобудування.

Нині АНТК ім. О.К. Антонова є визнаним лідером у галузі авіабудування в Україні. Очолює підприємство Дмитро Ківа.

АНТК ім. О.К. Антонова - це команда досвідчених професіоналів, що складається з робітників конструкторського бюро, лабораторно-випробувального комплексу, заводу, випробувальної бази. За шістьдесят років вони розробили понад 100 типів та модифікацій літаків різного класу й призначення.

В АНТК ім. О.К. Антонова дбають про умови праці та життя членів колективу, ветеранів та молоді. В 2006 році АНТК запровадив 5 стипендій імені Олега Антонова для кращих студентів авіаційних вузів.

■
■
АСК «Укррічфлот» веде активний пошук нових ринків. У 2000-2002 р.р. компанією було створено першу в морській галузі України вертикально інтегровану транспортну систему перевезень вантажів за принципом «від дверей до дверей» за допомогою приєднання до АСК «Укррічфлот» Миколаївського, Херсонського, Запорізького і Дніпропетровського річкових портів. Це дало можливість долучити до річкового транспорту додаткові вантажопотоки й інвестиційні ресурси, а також створити сотні нових робочих місць.

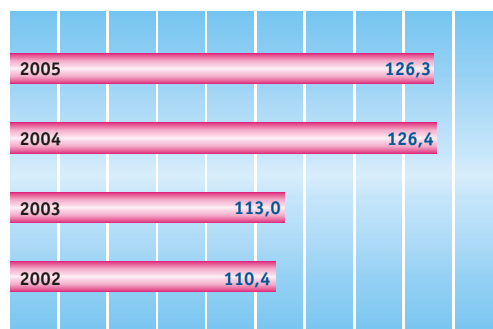

■
■
Візитна картка АНТК ім. О.К. Антонова - важкий транспортний літак Ан-124-100 "Руслан", на борту якого може розміщуватися вантаж масою до 150 тонн. Унікальні можливості літака були визнані в 15 європейських країнах

Євген Сухін,
Голова національного агентства з питань ефективного використання енергоресурсів, віце-президент УСПП

Індекси цін виробників енергетичних матеріалів, %

Індекс цін – відносний показник у коефіцієнтах або відсотках, який характеризує зміну цін у часі (індекс динаміки) або у просторі (територіальний індекс).

Для запровадження енергозберігаючих технологій потрібні економічні стимули

Голова Національного агентства України з питань забезпечення ефективного використання енергетичних ресурсів, віце-президент УСПП Євген Сухін розповідає, як Україна зміцнює власну енергетичну безпеку та впроваджує енергозберігаючі технології.

Чи стали вітчизняні підприємства після січневого подорожчання газу дбати про енергозбереження?

Процес пішов. На металургійних комбінатах згадали, що у них є доменний газ і почали ставити турбіни й впроваджувати відповідні технології, що, безперечно, не дешево. За 16-мегаватну турбіну санкт-петербурзького виробництва сьогодні слід викласти 4-10 млн. долларів. Але виплавка однієї тонни чавуну дає 2 тис. куб м доменного газу. Якщо його спалити й одержати електроенергію, вона буде безкоштовною.

Впроваджують енергозберігаючі технології і підприємства житлово-комунального комплексу. У комунальному господарстві, приміром, почали застосовувати індивідуальне опалення, ставити нові казани. НАЕР почало впроваджувати перші альтернативні види палива у виробництві тепла для соціальної сфери (школи, лікарні тощо). Цього року плануємо близько 500 таких об'єктів перевести на синтетичний газ, який вироблений з торфу, соломи, і здешевити виробництво енергії. Ми порушили питання впровадження нових стандартів будівництва, коли спорудження житла відбуватиметься лише за виконання жорстких норм теплоізоляції тощо. Отже поступ є, хоча ще далекий від бажаного і вкрай потрібного. Проте незворотне зростання цін на енергоносії змушує активізувати процес впровадження енергозберігаючих технологій.

Чи передбачає очолюване Вами агентство реалізацію заходів, які дадуть можливість мінімізувати негативні наслідки зростання ціни на газ?

На жаль, розвиток політичних подій та спроби політизувати роботу агентства, як і все, що відбувається у вітчизняному ПЕК, істотним чином уплинули на нашу результативність. Не можу утриматися від різкого тону щораз, коли нагадую, що у бюджеті-2006 є 54-а стаття про державні субвенції в розмірі 1 млрд. грн., у тому числі на впровадження енергоефективних технологій, є ще 117-а стаття держбюджету, яка передбачає на ці цілі 383 млн. гривень. Але ці статті не працюють, оскільки відповідно до Конституції і закону про Держбюджет необхідна згода бюджетного комітету ВР. А коли він розпочне свою роботу? То як можна встигнути до початку опалювального сезону, який невідомо коли наближається, це - 15 жовтня?

Проте поступ помітний. Серед наших щорічних планів, якщо не підведе бюджет, - будівництво в Обухові заводу з виробництва синтетичного газу. Для нас цей пілотний проект є дуже важливим. Наразі ми працюємо над добіркою енергозберігаючих технологій. На окремому засіданні уряду, яке готує наше агентство, плануємо розглянути питання енергоефективності та енергозбереження в контексті підготовки до зими.

Інспекція з енергоефективності перевірила вже 148 підприємств країни. Цього року плануємо суттєво збільшити впровадження так званих енергетичних паспортів, де мають бути зазначені реальні потреби енергії та фактичні її витрати. Такий паспорт нині повинен мати кожен суб'єкт господарювання і, насамперед, - великі підприємства.

Загалом, наші розрахунки засвідчують просту істину: навіть не задіявши якихось надзвичайних технологій, а лише навівши елементарний порядок, можна заощадити 25% енергії. Ми підготували

законопроект про енергоефективність. Думаю, тільки-но повноцінно запрацює парламент, його обов'язково ухвалить. Законом передбачено введення жорстких норм регулювання, заборону експлуатації устаткування без нормування. Норми повинні бути обґрунтованими, але їхнє перевищення має каратися гривнею.

Багато хто наполягає на необхідності розроблення системи економічних стимулів з впровадження енергозберігаючих технологій. Чи справді це дасть бажаний ефект?

Вважаю, що якщо підприємство розробляє проект енергоефективних технологій і використовує для цього частину свого прибутку, а агентство, у даному випадку як контролюючий державний орган, підтверджує, що це дійсно енергоефективна технологія, відповідна частина прибутку повинна бути звільнена від оподаткування. Це справедливо. І я буду відстоювати цю точку зору, хоча тривають досить непрості дебати з Міністерством фінансів.

Держава повинна знайти механізм зменшення кредитних ставок для підприємств, що впроваджують енергозбереження. Але й у цьому випадку потрібен державний контроль - необхідна згода спеціальної комісії, створеної НАЕР.

Чи можете Ви назвати найцікавіші енергозберігаючі проекти?

Таких є досить багато в кожній галузі, тому загадаю лише окремі. Це розробка Інституту газу - система "Водолій", етоновий турбоагрегат, що заощаджує до 30% енергії на трасі магістральних газопроводів. Це теплові насоси, розроблені Інститутом теплофізики. Вони окупуються майже за 4 роки, але допомагають заощаджувати до третини електроенергії.

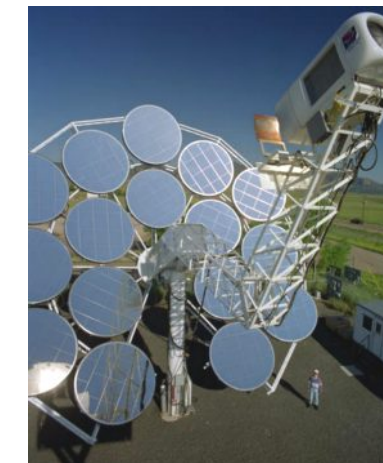
Для впровадження цих розробок потрібні кошти. Де їх взяти? Тому в нас з'явилася ідея створити фонд енергозбереження, гроші з якого будуть видаватися на умовах безвідсоткових кредитів. Проте підприємство, що впровадило за рахунок кредиту енергоефективну технологію, зобов'язане певний відсоток отриманого прибутку перерахувати до фонду. Таким чином фонд буде постійно поповнюватися. Створення таких фондів - не наш винахід. Цим шляхом йшли майже всі країни Заходу.

Ви говорили про необхідність перетворення НАЕР у міністерство енергозбереження. Наскільки в цьому є потреба?

Мова не йде про боротьбу за міністерський портфель. Але сьогодні я не є членом Кабінету Міністрів, а тому і не маю права брати участь у прийнятті рішень уряду. Можу лише подавати пропозиції. Це - перше. Друге - зміни до Конституції вимагають прийняття закону про Кабінет Міністрів. Відповідний законопроект передбачає практично дворівневу систему: є Кабінет Міністрів, а всі інші органи фактично позбавлені статусу центральних органів виконавчої влади. Спробу перепідпорядкувати агентство ми вже спостерігали. Кілька тижнів тому НАЕР намагалися передати під юрисдикцію Міністерства економіки. На практиці це означає обмеження, якщо не позбавлення, самостійних ініціатив.

Недавно Мінфін позбавив НАЕР статусу головного розпорядника фінансових коштів. Ними будуть розпоряджатися міністерства, а НАЕР їх буде контролювати! Але це - абсурд: комерційні банки наділяються повноваженнями визначати, які проекти є енергоефективними і надавати чи не надавати пільгові кредити. А нас, оскільки ми не є головним розпорядником фінансових засобів, можна до цього тільки залучати.

Статус потрібен не заради статусу, він є дієвим засобом у вирішенні наших програмних завдань.

■
■
У 2006 році НАЕР планує перевести близько 500 об'єктів соціальної сфери на синтетичний газ, вироблений з торфу, соломи тощо.

За принципом Ходжи Насреддіна?

Великий мудрець східного фольклору Ходжа Насреддін, бідний, як церковна миша, привів якимось додому навантаженого золотом ішака. „Йой, - заволатала дружина, - кого ти пограбував?“ „Це шах мені дав, - пояснив Ходжа, - за те, що протягом десяти років навчу ішака читати і розмовляти“. „Ой, - запричитала знову жінка, - повідрубують нам голови!“ „Заспокойся, - сказав Насреддін, - за цей час або шах помре, або ішак здохне“.

Чи так воно сталося, чи інакше - невідомо, але Ходжа отримав задарма чималий капітал, у зв'язку з чим і пригадалася ця відома притча. Бо деякі події, що відбуваються у нашому соціумі, дуже нагадують ту ситуацію із „золотим“ ішаком. В Україні, наче гриби після дощу, з'являються найрізноманітніші громадські організації. Якщо декілька років тому їх було близько 300, то нині налічується вже вдвічі більше.

Але це не так вже й погано, адже саме через громадські об'єднання народ контролює владу! Коли політики чубляться, має бути певна здорова консолідована сила, яка гучно скаже своє правдиве та вагоме слово, виправить дії можновладця та захистить справедливість!

Однак чомусь „згуртована громадськість“ переважно схиляє свою метикувату голівку до вітчизняного бізнесу. Може, тому, що на протореному до закордонних грантів шляху створилася велика черга? Чи то грантів поменшало? Хоч би як там було, а охочих „організованою“ громадою стати на захист промисловців і підприємців, здається, вже перевершує кількість самих підприємств!

Ось у жовтні плануються установчі збори якогось дивного форуму зі словом „відповідальність“ у назві. Власне кажучи, що це за штука така? Якщо в одному місці згуртуємо „соціально відповідальних“, виникне запитання, хто ж є всі решта? Безвідповідальні? Бракує відповідальності в світі, бракує... Так і хочеться міліціантів кликнути, митників, прокурорів організувати... Але до чого тут громадянське суспільство з його розбудовою? Чи то прагнемо вислуговуватися перед сильнішими, всім миром вдатися до вибивання грошей із „клятих капіталістів“, причому за участю самих же капіталістів?

Ще цікавіша історія зі створенням Конфедерації роботодавців України (КРУ), установчий з'їзд якої відбувся наприкінці липня. Зазначимо, в умовах таємничості, достойної поваги революціонерів-підпільників. Журналістам дозволили лише відвідати прес-конференцію, про яку випадково дізналися. На питання про мету організації відповідь була такою: підвищення конкурентоспроможності бізнесу та соціальний діалог.

А чи не тим самим вже займається Федерація роботодавців України? Федерація, і це добре всім відомо, об'єднує 15 всеукраїнських галузевих організацій, 29 обласних та міст Києва і Севастополя. Отже, все вже давно є, чи країні конче потрібно таке недолуге дублювання? Час покаже, хоча один напрямок діяльності цього „дубля“ вже визначено цілком чітко. Листом від 30.06.2006 р. засновники КРУ повідомляють Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності про доцільність включення до складу правління їх представника. Як кажуть у таких делікатних випадках, без коментарів.

Так, перефразовуючи трохи поета, можна повторити: нам справді не завадить різних громадських об'єднань, але хороших. Хай ті, хто нині плакає свою відповідальність, у майбутньому її матимуть, дай їм Бог! Може й не варто було б говорити про це, адже розуміємо, нас же й звинуватять, що, мовляв, боїтеся конкуренції!

Ні, не боїмося! Йдеться про інше. Наша ділова спільнота, хоча й згуртована аж в 600 організацій, ще не є зразком європейського досвіду. Ми ще досить повільно рухаємося тією широкою дорогою - до розвинутої демократії, до громадянського суспільства, до гідного, на рівних, без принижень і упереджень, діалогу з владою. Нам ще довго торувати ту дорогу і далеко до мети!

І добре відомо, що дорогу здолає той, хто згуртований і міцний, зосереджений і сконсолідований. Коли ж могутня єдина колона дозволить розтягнути себе в різні боки, розбити на групи, а ті групи розפורшити ще раз на групи, то, звісно, нічого з тої ходи не вийде.

Як зазначив лідер промислової спільноти України Анатолій Кінах, не припиняються спроби розколоти роботодавські, підприємницькі організації, нав'язати непритаманну їм діяльність, знесилити не-потрібною конкуренцією. „Але ми завжди знаємо, хто за цим стоїть і як дати цьому належну відсіч“, - підкреслює він. Теза, що не потребує доказів, і саме тому ну ніяк не виходить з голови Ходжа Насреддін та його ішак, бо часто-густо у новотвору стирчать конкретні вуха чийось бізнесових або політичних інтересів. Хіба не так?

Валерій Панов

Кримські роботодавці знайшли спільну мову з профспілками та урядом

Кримські роботодавці підписали зміни та доповнення до Регіональної угоди - документа, що визначає відносини соціального партнерства, регулює питання економічного, соціального і трудового характеру на рівні автономії.

Офіційний документ підписали від органів виконавчої влади - голова Ради міністрів АРК Віктор Плакида, від роботодавців голова організації роботодавців Криму Олександр Баталін та голова Кримської Ради сільгоспвиробників і агропромислових формувань Павло Ткачук, від найманих робітників голова Федерації незалежних профспілок Криму Надія Казьміна і голова республіканської Ради профспілки "Єдність" Яків Рєзніков.

Основні зміни і доповнення до Угоди стосуються умов оплати праці. Пріоритетами соціального партнерства визначено економічну стабілізацію, підвищення якості життя кримчан.

Підписання минулорічної Регіональної тристоронньої угоди сприяло досягненню позитивних результатів зростання основних показників рівня оплати праці. За 5 місяців 2006 року номінальна середньомісячна заробітна плата склала 854 грн., темп її зростання - 135,3%, вищий, ніж у попередньому році (130,3%) і у поточному році по Україні (134,4%).

Стартує проект „Курс справи“

УСПП за широкої інформаційної підтримки Центру ділової інформації „ES COMMUNICATION group“ розпочав реалізацію нового аналітично-інформаційного проекту „Курс справи“.

Суть проекту полягає у створенні постійної інформаційної площадки для обговорення найважливіших питань соціально-економічної політики країни. Проект передбачає проведення низки круглих столів в УСПП з актуальної тематики, серед яких „Держбюджет - 2007: пошук компромісу між завданнями соціальної політики і необхідністю забезпечення економічного зростання“, „Тарифна політика у транспортній галузі - вплив на реальний сектор економіки та шляхи вдосконалення“, „Зменшення енергозалежності економіки: реальний станта необхідні кроки“ тощо.

Круглі столи, за нашими задумами, супроводжуватимуть загальнонаціональні ЗМІ: газети „Економические известия“, „Бізнес“, „Контракти“, „Дело“, „День“; інформаційні агентства - „УНІАН“, „Інтерфакс“, „Українські новини“, „Лігабізнесінформ“; телевізійні канали.

Проведення круглого столу з обговорення Держбюджету - 2007 заплановане на 26 вересня 2006 року.

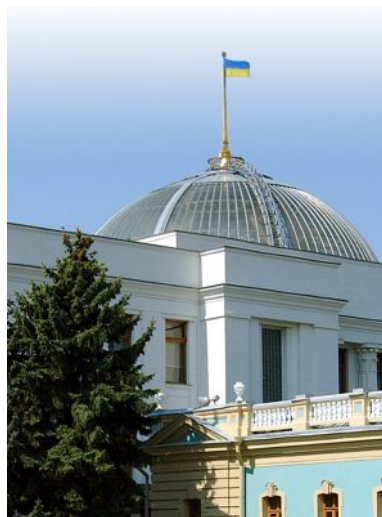

■
■
Сьогодні в Україні працює понад 600 організацій промисловців, підприємців і роботодавців. Між тим шлях до розвинутої демократії, рівноправного соціального діалогу лежить через консолідацію, об'єднання зусиль, здатності „єдиним фронтом“ виступити на захист інтересів національного бізнесу.

■
■
Всіх бажаючих запрошуємо долучитися до участі в проекті.

Прес-служба УСПП:
тел.: 234-56-99
e-mail: merezha@uspp.org.ua

Департамент з організаційної роботи УСПП:
тел.: 270-68-23 (35)

УСПП намагається забезпечити внесення на розгляд ВР та прийняття змін до законів України „Про фінансовий лізинг”, „Про оподаткування прибутку підприємств” та „Про податок на додану вартість (щодо відшкодування з бюджету та податкових векселів)”

Кілька років тому в УСПП була підготовлена Програма першочергових антикризових заходів, що містила перелік проблемних питань української економіки та шляхи їх подолання. Відтіля витоки практики УСПП зосереджувалися навколо найгостріших проблем і спрямовували всі зусилля ділової спільноти на їх розв'язання.

Так склалося, що в полі зору активістів УСПП опинилися декілька актуальних тем: своєчасне оновлення основного капіталу, залучення інвестицій через механізм лізингу, вдосконалення адміністрування деяких податків, модернізація техніки та технології. Саме на них наголошувалося в численних зверненнях промисловців і підприємців. Їх називають нагальними вітчизняні й міжнародні експерти. У доповіді «Перешкоди для інвестицій до України» (травень 2006 року) проблеми недосконалості законодавчого забезпечення при його нестабільності та неврегульованості лізингової діяльності окреслені як найактуальніші. Фахівці вважають, що сьогодні в Україні зношеність основних засобів на підприємствах багатьох видів економічної діяльності досягла критичної позначки. Рівень зношеності активних елементів основних засобів на українських підприємствах сягає 80-90%, а для їх відновлення необхідно не менше 563 млрд. гривень (106 млрд. долларів).

УСПП неодноразово звертав увагу на названі проблеми, виступаючи на круглих столах, громадських обговореннях, в засобах масової інформації. Але їх глибина потребує не лише обговорення, а дещо інших заходів - термінової підготовки змін до законодавства. За допомогою широкого громадського активу, представників промисловості, аналітиків УСПП, народні депутати - промисловці і підприємці підготували законопроекти та внесли їх на розгляд у парламент. В грудні 2005 року до ВР був направлений законопроект „Про внесення змін до закону України „Про оподаткування прибутку підприємств” та деяких інших законодавчих актів (щодо оновлення основних фондів)”, у лютому 2006 року - „Про внесення змін до закону України „Про фінансовий лізинг” та законопроектів „Про внесення змін до закону України „Про податок на додану вартість (щодо відшкодування з бюджету та податкових векселів)”.

На жаль, з відомих причин законопроекти до цього часу не прийняті. Два законопроекти „Про фінансовий лізинг” та „Про оподаткування прибутку підприємств” були зареєстровані у ВР та направлені урядові для проходження експертизи і надання висновків. Третій чекає на реєстрацію. Але УСПП не залишає справу лобювання інтересів економіки, він сформував наказ депутатам - промисловцям і підприємцям протягом поточної першої сесії нового складу Верховної Ради України забезпечити внесення на розгляд ВРУ та прийняття відповідних законів України.

Подаємо таблицю, в якій наглядно показано важливість прийняття змін до закону „Про фінансовий лізинг” у порівнянні з положеннями діючих на сьогоднішній день законодавчих актів.

Проект закону України „Про внесення змін до закону України „Про фінансовий лізинг” та деяких інших законодавчих актів

Негативні наслідки діючого закону „Про фінансовий лізинг” від 16.12.1997 №723/97-ВР

Існує низка проблем, що стримують розвиток лізингу в Україні та потребують розв'язання. Це врегулювання проблеми переходу права власності за договорами лізингу, перегляд механізмів оподаткування лізингової діяльності, включаючи питання прискореної амортизації, страхування предмета лізингу та ризиків тощо.

Прийняття закону України „Про внесення змін до закону України „Про державний бюджет України на 2005 рік” та деяких інших законодавчих актів України” (№2505 від 25.03.2005) збільшило податкове навантаження на лізингові платежі, що призвело до нерівних умов оподаткування операцій фінансового лізингу із банківським фінансуванням.

Крім того, у законодавстві України у сферах обліку і оподаткування операцій лізингу присутні ряд норм, що не відповідають економічному змісту відповідних операцій, запроваджують подвійне оподаткування тощо.

Що передбачено законопроектом УСПП

Проектом пропонується внести зміни та доповнення до законів України „Про фінансовий лізинг”, „Про оподаткування прибутку підприємств”, „Про податок на додану вартість”, Цивільний та Господарський кодекси України.

Проектом передбачено внесення змін до пункту 2 статті 1 закону України „Про фінансовий лізинг” щодо розширення сфери застосування лізингових операцій та збільшення кола учасників ринку, законодавче закріплення надання в фінансовий лізинг обладнання (майна) безпосередньо виробником (власником) такого обладнання. Також пункт визначає поняття зворотного, повторного та міжнародного лізингу.

З метою зниження вартості лізингових послуг для лізингоодержувача внесено зміни до пункту 5.4. статті 5 закону України „Про оподаткування прибутку підприємств”, які дадуть можливість віднести витрати платника податку із страхування майна, що є об'єктом фінансового чи оперативного лізингу (оренди) з 5 до 10% від суми валових витрат за звітний податковий період наростаючим підсумком з початку року.

Предбачається також можливість застосування прискореної (з коефіцієнтом 1.5) амортизації для основних фондів групи 3, переданого у користування за договорами лізингу, що дасть змогу стимулювати оновлення основних засобів групи 3 через застосування механізму фінансового лізингу.

Основною проблемою для укладення договорів міжнародного лізингу залишається чинний механізм оподаткування прибутку нерезидентів, відповідно до якого оподатковується весь лізинговий платіж, в тому числі й та частина, що відшкодовує вартість об'єкта лізингу. Запропоновані зміни передбачають оподаткування податком на прибуток лише тієї його частини, що визначається різницею між загальною величиною лізингового платежу і сумою, що відшкодовує вартість об'єкта лізингу, тобто проценти і комісії. Саме вони мають оподатковуватися податком на прибуток. Ця норма дасть можливість створити сприятливі умови для розвитку міжнародного лізингу.

У Верховній Раді працює група народних депутатів - промисловців і підприємців, яка опікується підготовленими промисловою громадською законопроектами. Завдяки співпраці фракції ППУ та представників промислової спільноти за 3 місяці 2006 року було підготовлено близько 200 законодавчих ініціатив.

УСПП звернувся до суду

В попередньому номері „Вісника УСПП” ми вже розповідали про спроби незаконного захоплення підприємств, зокрема АСК „Укрріч-флот” та ВАТ „Шліфверст” (м. Лубни Полтавської області).

УСПП тримає на контролі проблему рейдерства, вивчає та аналізує нові факти. Це питання було винесено на громадські обговорення, які проводила Комісія УСПП з питань захисту конкуренції та оптимізації антимонопольного законодавства. Тепер союз перейшов до активних дій - розпочато створення банку даних неправомірних судових ухвал та судів.

Пропонуємо вашій увазі підготовлений фахівцями Союзу лист УСПП до Верховного та Вищого господарського Судів України, який, сподіваємося, дасть змогу розібратися з неправомірними діями і непоодинокими випадками незаконного силового захоплення підприємств та розробити дієві заходи з недопущення таких випадків у подальшому.

**Першому заступнику Голови
Верховного Суду України
Пилипчику П.П.**

**Голові Вищого
господарського Суду України
Притиці Д.М.**

*Щодо вдосконалення судової практики
з питань рейдерства*

Український союз промисловців і підприємців, користуючись нагодою, запевняє Вас у своїй повазі, проте, зважаючи на численні звернення своїх членів, сповіщає Вас про наступне.

Останніми роками в Україні відбувається активний процес перерозподілу власності. На тлі цього непоодинокими стали випадки спроб незаконного захоплення підприємств. Така практика має навіть власну назву - рейдерство. Зазвичай в сучасному бізнесі цим терміном називають захоплення власності, в тому числі в інтересах третьої особи, за допомогою ініційованого комерційного конфлікту. Рейдерство існує в багатьох країнах світу, має цілком законний характер. Однак в Україні воно відбувається здебільшого незаконним чином. У випадку рейдерської атаки підприємство, яке стало її об'єктом, зазнає значних збитків. Страждає колектив підприємства, паралізується комерційна та виробнича активність, не отримують відповідні відрахування місцеві та державний бюджети.

Рейдерство в українському варіанті виникло через недосконалість національної нормативно-правової бази та відсутність сталої корпоративної етики. В українському законодавстві відсутній навіть термін «рейдерство» або «незаконне захоплення». Ускладнює боротьбу з цим явищем і зловживання правами, які надаються фізичним та юридичним особам України, зокрема, правами міноритарних акціонерів. Наявні рішення та роз'яснення вищих судових органів України не розв'язують проблемні питання системно.

УСПП як громадська організація, діяльність якої спрямована на захист реального сектора економіки, вже тривалий час займається проблемою рейдерства та всіляко намагається сприяти її розв'язанню. Зокрема в УСПП діє Комісія з питань захисту конкуренції та оптимізації антимонопольного законодавства, яка тривалий час займається вивченням цієї проблеми.

За висновками Комісії, окремі ланки судової системи України використовуються для незаконного захоплення підприємств. Так, непоодинокі випадки, коли деякі районні суди виносять ухвали на користь позивачів про заміну керівництва, скасування рішень загальних зборів акціонерів або заборону їх проведення, перерозподіл акцій підприємства, яке розташоване в іншому регіоні при відсутності представників відповідача, що порушує їх процесуальні права, гарантовані Конституцією та чинним законодавством України.

УСПП вже почав чинити певні кроки в напрямку боротьби з цим явищем, зокрема розпочато створення банку даних неправомірних судових ухвал та судів, які найчастіше фігурують в таких справах. Так, із наявної інформації випливає, що Франківським районним судом м. Львова, Мукачівським міськорайонним судом Закарпатської області, Голосіївським районним судом м. Києва, Дзержинським районним судом м. Харкова, Комсомольським районним судом м. Херсона, Солом'янським районним судом м. Києва тощо часто виносяться ухвали, які є частиною рейдерських схем захоплення підприємства. Рішення цих судів приймаються з порушенням норм матеріального та процесуального права.

Типовою є ситуація із спробою захоплення контролю над відомим в м. Києві підприємством - ВАТ «НВП «Сатурн». За рік різними місцевими судами України було прийнято 20 (двадцять!) ухвал та рішень щодо діяльності підприємства, які вкрай негативно вплинули на його економічний стан.

Так, Чугуївським міським судом Харківської області рейдеру були незаконно передані 100% акцій емісії; Мукачівським міськорайонним судом Закарпатської області винесена ухвала про організацію подвійного реєстру; Дзержинським районним судом м. Харкова ряду акціонерів заборонено брати участь у зборах акціонерів; Кегичівським районним судом Харківської області запропоновано передати систему реєстру незаконному подвійному реєстратору. Перелік можна продовжити.

Фахівці УСПП дійшли висновку, що деякі судді свідомо йдуть на нехтування чинним законодавством України.

Враховуючи актуальність проблеми рейдерства в Україні та необхідність уніфікації судової практики з питань незаконного захоплення підприємств в Україні, прошу Вас дати відповідні доручення щодо підготовки керівних роз'яснень про практику застосування чинного законодавства України при судовому розгляді справ з рейдерства.

Крім того, УСПП пропонує Верховному та Вищому господарському судам України співробітництво в рамках спільної угоди з питань оперативного інформування ВСУ та ВГС про факти рейдерства, участі в ньому органів судової влади, запобігання спроб незаконного захоплення підприємств в Україні та притягнення винних суддів до відповідальності.

**Президент УСПП,
народний депутат України**

А.К. Кінах

УСПП розпочав створення реєстру даних неправомірних судових ухвал та судів, які найчастіше фігурують у рейдерських справах. Сьогодні він налічує близько сотні справ та 11 судів, в числі яких Кегичівський районний, Чугуївський міський суди Харківської області, Московський районний суд м. Харкова, Городецький, Радехівський районні суди Львівської області.

Основними причинами рейдерства в Україні є недосконалість нормативно-правової бази, корпоративної етики. УСПП започатковує створення банку даних неправомірних судових ухвал та рішень і запрошує вищі судові органи до співпраці.

Напрацьовуємо представницький досвід

Промисловці та аграрії, банкіри та підприємці, суднобудівники та металурги, трудові колективи та топ-менеджери - всі вони час від часу вдавалися чи вдаються до лобіювання прав та інтересів своєї галузі, сфери, підприємства. Інакше зберегти підприємство, вижити в жорстких умовах ринкової конкуренції, дати виробництву і галузі шанс розвиватися просто неможливо.

Стиль, традиції та особливості національного економічного лобізму потребують окремої розмови. Безсумнівно, що він в країні дуже поширений, втім, значна його частина перебуває в тіні. Розвиток цивілізованого лобізму взаємопов'язаний зі станом розвитку демократії. Інакше кажучи, яка демократія - такий і лобізм. Тому в країнах, що розвиваються, становлення цивілізованого лобізму і демократії проходить паралельно. Традиція „вирішувати питання” і у нас поступово переростає у цивілізований та законослухняний лобізм, що працює на благо економіки, галузі, підприємства, а не на кишеню олігарха. Цікаво, що розмежувати владу і бізнес без розвитку цивілізованого лобізму неможливо. Більшість демократичних країн світу ухвалили окремий закон про лобізм. І Україна навряд чи знайде інший спосіб.

Вперше людину, котра лобіює чийсь інтереси, назвали лобістом у ХІХ столітті. Саме так тоді називали прохачів, які зверталися у державні установи. До зали засідань, де приймалися закони, їх не допускали, дозволялося увіходити лише до кулуарів та приймалень, тому називали таких чоловічків лобістами (від англ. lobby - кулуари). В тому ж столітті з'явилися перші „цехові” лобісти у Франції. Там був прийнятий закон про волю союзів, які представляли перед політиками своїх патронів - королів цукру, тютюну, сталі. Там і нині працює понад 1500 таких груп.

Лобізм як визначений вид діяльності був узаконений у ХХ столітті. Першим нормативним актом, що прямо регулює лобізм у США, став закон "Про реорганізації законодавчих органів", прийнятий у 1946 році. У Європі засади регулювання лобізму було закладено наприкінці минулого століття. В Європейському Союзі легалізація та регламентація лобізму почалася фактично в 1989 році, коли представник Бельгії М.Галлі запропонував Європарламенту скласти кодекс поведінки й відкритий реєстр лобістів.

У США до лобіювання інтересів бізнесу вдаються тисячі громадських і комерційних організацій, є навіть окремі об'єднання професійних лобістів. Станом на 1999 рік тільки в Сенаті і Конгресі США діяли 12 тисяч лобістів, з них 3 тисячі - в сфері оподаткування, стільки ж займалися бюджетними питаннями, решта намагалися впливати на сферу охорони здоров'я, спеціалізувалися на торгівлі, займалися питаннями збереження навколишнього середовища. Лобісти і лобістські фірми зобов'язані реєструватися в органах влади, при яких вони працюють. Уникнення такої реєстрації є незаконним. Кожні півроку такі фірми детально звітують перед держструктурами, при яких вони акредитовані.

Завдання лобістів, як правило, полягає у тому, щоб, по-перше, проінформувати зацікавлені групи населення або компанії про ситуацію, що склалася в законодавчих органах влади і рекомендувати стратегію і тактику роботи з ними. По-друге, встановивши контакт із законодавцем, донести до нього точку зору цих груп. Лобісти також проводять рекламні і пропагандистські кампанії.

Вагомі позиції займають лобісти й у Великобританії. У Лондоні функціонують близько 40 лобістських фірм, завдання яких - впливати на законодавців. А от в таких країнах, як Австрія та Голландія, пішли шляхом створення спеціального органу, який існує при парламенті - соціально-економічної ради. Ця рада має досить чіткий юридичний статус та виконує роль своєрідної третьої палати парламенту.

Існує чимало визначень лобізму. Дослідники говорять про наявність прямого та опосередкованого, внутрішнього та зовнішнього лобізму. Прямий лобізм - це коли група лобістів (або посередників) проводить цілеспрямовану свідому роботу з представниками інститутів влади щодо відстоювання, прийняття чи відхилення тих чи інших рішень в тих чи інших інтересах. Непрямий лобізм - організація різноманітних громадських акцій, широкомасштабних кампаній у ЗМІ тощо.

Безумовно, Український союз промисловців і підприємців також виконує лобістські завдання. УСПП має підтримку народних депутатів - промисловців і підприємців, усталені зв'язки та контакти з Кабінетом Міністрів України, Секретаріатом президента, іншими центральними та місцевими органами влади. В УСПП існує традиція делегувати у владу своїх лідерів. Напрацьований УСПП багатий досвід нормативно-правового захисту соціально-економічних інтересів підприємців дає можливість об'єднати зусилля наукового, експертного та підприємницького потенціалу для аналізу чинного законодавства, розроблення законодавчих ініціатив, спрямованих на правове забезпечення певних аспектів діяльності підприємств, прогнозування та недопущення негативних наслідків для бізнесу.

Поступово УСПП напрацьовує міцний представницький, лобістський досвід у постійній взаємодії з близькими за напрямками громадськими організаціями, установами, підприємствами. Лобізм за зразком УСПП - сучасне, перспективне, цивілізоване явище, адже діє він не заради вузькокорпоративної мети, а в інтересах розвитку економіки та бізнесу, процвітання держави та підвищення рівня життя громадян.

Інна Кожемяко

Регіональні відділення УСПП та Мала академія наук у новому регіональному проекті

УСПП продовжує співпрацю з Малою академією наук України. Сьогодні робота змістилася в регіони. Регіональні відділення УСПП допомагають Академії у створенні потужної мережі серверів, які забезпечать роботу районних підрозділів.

Система дистанційного навчання є надзвичайно важливою складовою діяльності навчального закладу. Завдяки їй талановиті учні з будь-якого регіону України можуть контактувати з науковими керівниками престижних вузів, спілкуватися з провідними науковцями країни. Попередню згоду про підтримку технічного проекту надали Сумське, Львівське, Волинське та Кримське РВ УСПП.

Оскільки в нашій країні досі не існує об'єктивної оцінки діяльності навчальних закладів, УСПП разом з МАН України розпочав новий проект - створення системи власного рейтингу вузів. Реалізація проекту надасть можливість підприємствам-членам УСПП вільно орієнтуватися на ринку підготовки та перепідготовки фахівців.

Нагадаємо, договір про співпрацю між МАН та УСПП було підписано в червні цього року. Угода передбачає співпрацю в освітній, науковій та підприємницькій сферах.

■
■
Лобізм за зразком УСПП - сучасне цивілізоване явище, адже діє він не заради вузькокорпоративної мети, а в інтересах розвитку економіки та бізнесу, процвітання держави та підвищення рівня життя громадян.

Спільне засідання керівництва УСПП та МАН

■
■
За різними оцінками, в Європарламенті у 1987-2001 роках працювали від 3 до 10 тисяч лобістів. У Великобританії, наприклад, діє закон, що дозволяє членам парламенту офіційно виступати представником комерційних інтересів окремих компаній.

Представництва УСПП в країнах Європи

Республіка Польща (Краков)
Фонд "Машахаба"
Ян Палюх
тел.: (4812) 431-25-50
факс: (4812) 431-25-75
e-mail: maszachaba@wp.pl

Королівство Данія (Копенгаген)
"Copenhagen Trade Center AS"
Володимир Ілліч Браславський
тел.: (45) 33-21-30-21
моб. в Києві: 050-64-84-669

Угорська Республіка (Захонь)
"Слов'янський торговий дім"
Святослав Юрійович Булах
тел. моб.: (36) 30-9 830-589
тел./факс: (36) 1-326-79-31
e-mail: bulah@hu.inter.net

Королівство Нідерланди
(Роттердам) "FONDEL Finance B.V."
Віллем ван Ваут
тел.: (3110) 266-25-55, 226-25-99
факс: (3110) 411-34-23
e-mail: office@fondel.com

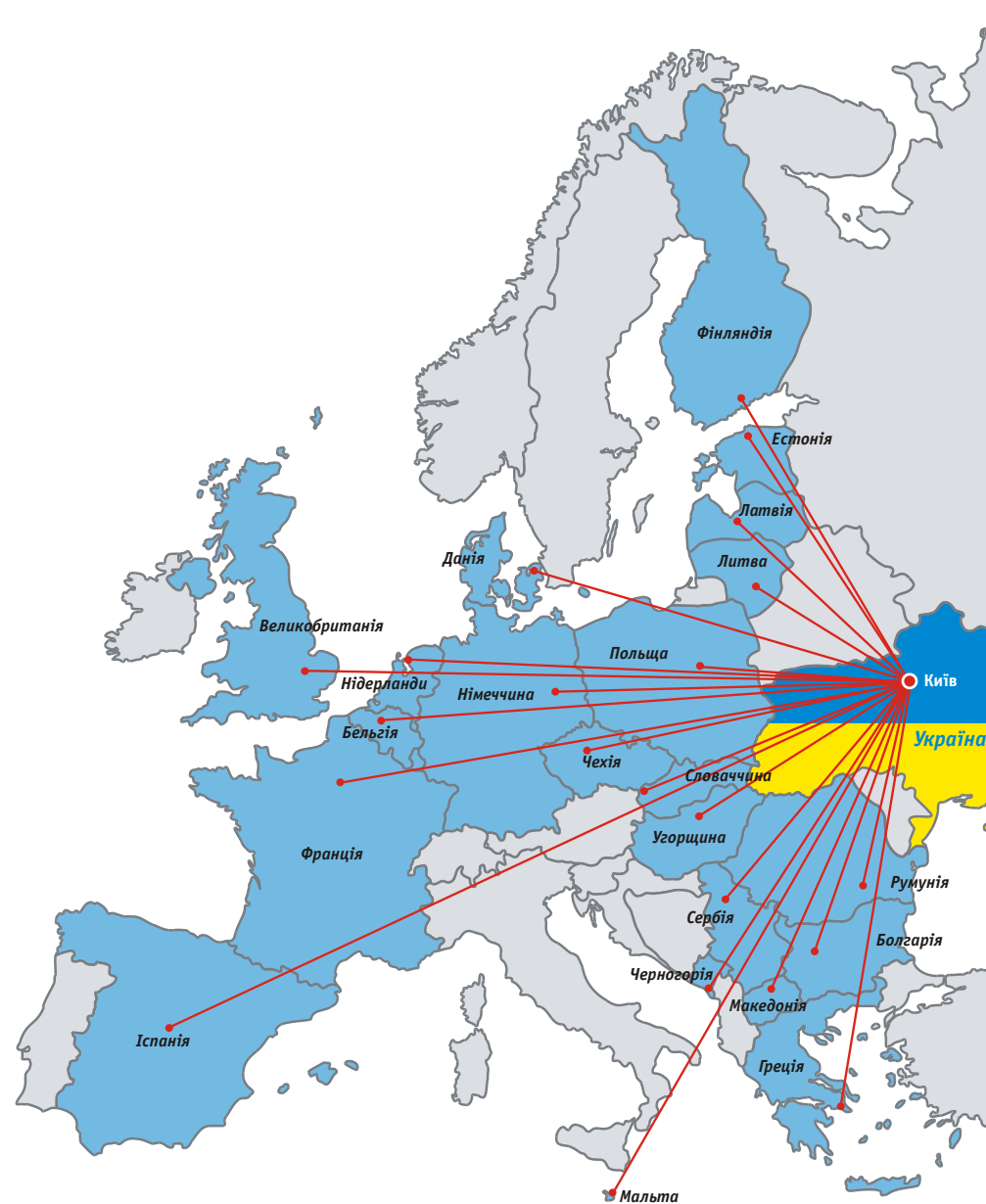
Федеративна Республіка Німеччина
(Берлін) "TRANSA Spedition GmbH"
Бернд Штекель, Елена Хюбнер
тел.: 49(0)30-243-19-140
факс: 49(0)30-243-19-110
e-mail: BSteckel@transa.de

Республіка Румунія
"Rom-Ukr Trade Service" s.r.l.
Іван Берча, Валерій Берча
тел.: (40744) 888 178; (40745) 585 939
тел./факс: (40788) 43 85 43
e-mail: rccu@rdslink.ro

Представник в країнах Балтії
(Вільнюс)
Матвій Матвійович Двінов
тел.: 8-10-370-68-62-07-45
факс: 8-10-3705-231-25-22
e-mail: dvinov@lpk.lt

Представник в Сербії та Черногорії
(Київ)
Любомир Мудріч
тел.: 494-32-56, 494-32-57
моб.: 466-02-41, (067) 220-02-41
e-mail: moodrich@ptt.yu

Європейський вимір Союзу

■ - країни Європи, з якими Український союз промисловців і підприємців підписав угоди про співробітництво або в яких відкрив свої представництва

За більш детальною інформацією звертайтеся:

Департамент міжнародних зв'язків УСПП
тел./факс: 278-29-81, 590-17-48
e-mail: zelenskiy@uspp.org.ua
e-mail: db@uspp.org.ua

Назріли зміни до статуту

Позачерговий XI з'їзд УСПП ухвалив рішення, продиктоване потребами часу - вдосконалити статут Українського союзу промисловців і підприємців, базовий документ, за яким живе промислова громада. Внесення змін до Статуту зумовлене нагальною потребою визначити нові пріоритети розвитку на наступні 4 роки та вдосконалити внутрішню структуру організації.

Які ж статті та положення Статуту потребують коректив?

По-перше, проектом змін запропоновано конкретизувати мету діяльності та завдання організації, викладені в статті 4, чітко визначити сутність представництва інтересів членів організації. УСПП повинен стати на кшталт організації, яка без додаткових повноважень має право представляти інтереси членів УСПП в органах державної влади, підприємствах та установах всіх форм власності, доносити думку своїх членів до суспільства, всіляко сприяти співпраці громади та бізнесу.

По-друге, передбачено вдосконалення організаційної вертикалі УСПП, а отже, має зазнати змін стаття 11 Статуту. Відсутність законодавчого регулювання діяльності місцевих осередків всеукраїнських громадських організацій змушує УСПП більш прискіпливо поставитися до питання створення та діяльності своїх регіональних відділень. Щодо цього запропоновано декілька кроків: підзвітність керівних органів регіональних відділень відповідним керівним органам УСПП, погодження кандидатури керівника регіонального відділення з правлінням УСПП, участь регіональних відділень у виконанні бюджету УСПП, новий порядок ліквідації регіональних відділень УСПП.

Зазнає змін і горизонтальна керівна ланка УСПП. Профільні департаменти УСПП, які очолюють відповідні віце-президенти, формують апарат правління, в обов'язки якого покладено оперативне виконання рішень керівних органів УСПП. Діяльність виконавчої дирекції УСПП спрямовується на забезпечення роботи апарату правління, управління майном та корпоративними правами УСПП. Такий підхід до горизонтальної побудови нашої організації сприятиме сертифікації послуг УСПП на відповідність стандарту якості ISO-9001. Всі ці зміни відображено в проекті нової редакції статті 10 Статуту УСПП.

Значних змін зазнає і арбітражне упередження. Нова редакція статті 15 Статуту УСПП має стати основою для створення третейського суду нашої організації.

Вноситься нова стаття 17 «Нагороди УСПП», в якій буде формалізовано види та підстави надання нагород, а також суб'єктний склад нагороджених.

Нині проект змін до Статуту опрацьовується, робоча група запрошує до його обговорення всіх членів УСПП та регіональні відділення.

З текстом проекту та порівняльною таблицею із запропонованими змінами можна ознайомитися на сайті УСПП (www.uspp.org.ua).

Пропозиції, зауваження та коментарі до проекту надсилайте електронною поштою на адресу: rada@uspp.org.ua, pravo@uspp.org.ua.

Подаємо перші коментарі до проекту Статуту.

Анатолій Скоромний, голова правління Черкаського РВ УСПП:

Ми підтримуємо необхідність удосконалення взаємовідносин між регіонами та центральним офісом УСПП. В партійному будівництві задіяний такий принцип - демократичний централізм. Коротко його суть полягає в наступному: регіональна структура нерозривна з центром, усі існують в одній системі координат у контексті пріоритетів виконавчої дисципліни, обов'язковості рішення вищих органів для нижчих, підпорядкування меншості більшості тощо. Вважаю, що деякі принципи партійного будівництва дуже корисні для практики громадських організацій, і їх не зайве використати в документах УСПП, приміром, в Статуті.

Леонід Шемякін, голова правління Одеського РВ УСПП:

Хотілося б отримувати з центру рекомендації щодо ведення бізнесу за новими технологіями, пошуку комерційних партнерів, інвесторів. Не зайвою була б допомога в залученні зарубіжних інвесторів в регіони, наприклад, система рекомендацій іноземним партнерам, які мають свої представництва в Києві, співробітничати з регіональними відділеннями. Думаю, що всі регіональні відділення потребують підтримки у розв'язанні конфліктів, що виникають на комерційному ґрунті між нашими членами та іншими бізнес-структурами.

Юрій Челембій, заступник голови правління Полтавського РВ УСПП:

Вважаємо, що надзвичайно корисним щодо вдосконалення організаційної діяльності УСПП було б запровадження практики проведення семінарів чи конференцій з обміну передовим досвідом підтримки малого та середнього бізнесу. Для цього пропонуємо, щоб відповідні департаменти апарату виконавчої дирекції УСПП систематично вивчали та узагальнювали кращий досвід роботи регіональних відділень.